ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

25 Ocak 2022
Salı

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

25 Ocak 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Ege Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 90)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 182)
— Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 96)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 183)
— Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 103)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 185)

KURUL KARARI

— Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 21/01/2022 Tarihli ve 10049 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 15/12/2021 Tarihli ve 2016/35468 Başvuru Numaralı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 15/12/2021 Tarihli ve 2018/13305 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

— Yargıtay 3. Hukuk Dairesine Ait Karar

DANIŞTAY KARARI

— Danıştay Altıncı Dairesine Ait Karar

Bu ürünleri savaş korkusu sardı!

Emtiada süper güç olarak tanımlanan Rusya ile Ukrayna hattında geriliminin derinleşmesi en çok buğday, mısır, alüminyum, nikel, bakır, paladyum, petrol ve doğalgazı etkileyecek. Zira bu iki ülke söz konusu ürünlerde dünyanın en büyük ihracatçıları arasında yer alıyor.

Evrim KÜÇÜK

Biri emtia süper gücü, diğeri ise uluslararası enerji üretimi ve geçiş rotalarının önemli bir oyuncusu olan Rusya ile Ukrayna arasındaki kriz uluslararası piyasalar tarafından endişeyle izleniyor. Rusya'nın Ukrayna sınırına binlerce asker konuşlandırmasıyla iki ülke arasında tırmanan gerginlik emtia fiyatları için yukarı yönlü tehdit oluşturuyor. Rusya buğdaydan petrol ve doğalgaza, paladyumdan alüminyuma kadar birçok emtiada 'süper güç' konumunda. Aynı şekilde Ukrayna hem tahıl ve enerji hem de çelik gibi temel ürünlerde başlıca üretim üslerinden biri. Bu da buğday, endüstriyel metal, doğalgaz fiyatlarının yükseleceği ve zaten yükselişte olan küresel enflasyonu körükleyeceği anlamına geliyor. ANZ Research analistleri bu ülkelerin arasında iplerin daha da gerilmesinin birçok piyasada hissedileceğini söylüyor. SP Global uzmanlar, olası bir çatışmanın ve Rusya'ya yönelik yaptırımların emtia tedarikini aksatabileceği ve fiyatları yükselteceği uyarısı yapıyor. UBS, "Karadeniz bölgesinde son aylarda buğday fiyatlarını etkileyebilecek jeopolitik riskler artıyor" diyor. Emtia arzının bu krizden ne şekilde etkilenebileceği ve olası sonuçları için şunlar söylenebilir:

DÜNYANIN BUĞDAY VE MISIR DEPOSU

✔ **RUSYA**, yıllık 85 milyon ton üretimiyle dünyanın buğday deposu olarak niteleniyor. 2020/21 sezonunda Rusya 38.5 milyon tonla buğday ihracatında dünya lideri oldu. Rusya aynı zamanda önemli bir arpa, çavdar, mısır ve pirinç üreticisi.

✔ **UKRAYNA'NIN** 2021/22 döneminde toplam tahıl üretiminin 80.5 milyon tonu bulacağı tahmin ediliyor. Ülkenin 2021/22 sezonunda dünyanın en büyük üçüncü mısır ihracatçısı ve dördüncü en büyük buğday ihracatçısı olması bekleniyor. S&P Global tahıl ve yağlı tohum bölüm başkanı Peter Meyer'e göre, Ukrayna'nın cari pazarlama yılında 24 milyon tonla küresel buğday ihracatının yüzde 12'sini gerçekleştirmesi bekleniyor. Ülkenin mısır ihracatının da 32.5 milyon tonla küresel ihracatın yüzde 16'sını oluşturacağı hesaplanıyor.

✔ **MISIR** ve buğday fiyatları, Rusya 2014'te Kırım'ı ilhak ettiği dönemde büyük bir sıçrama yapmıştı. UBS stratejisti Dominic Schnider, "Karadeniz bölgesinde son aylarda buğday fiyatlarını etkileyebilecek jeopolitik riskler artıyor" uyarısı yapıyor. Bölgenin tahıl akışında herhangi bir kesintinin gıda enfl asyonunu daha fazla artıracağı belirtiliyor.

✔ **CHİCAGO'DA** buğday vadelileri şu sıralar arz endişesiyle kile başına 7.9 dolarla son 9 yılın zirvesine yakın seyrediyor. Son 1 ayda yüzde 2,5 yükselen mısırın kile fiyatı da 6 doların üzerine yerleşmiş durumda.

PETROL VE DOĞALGAZDA YÜKSELİŞ KÜRESEL GSYH'Yİ YÜZDE 0.9'A ÇEKEBİLİR

✔ **AVRUPA**, doğal gazının yaklaşık yüzde 35'i için Rusya'ya güveniyor. Çoğunlukla Belarus ve Polonya'dan Almanya'ya giden boru hatları, doğrudan Almanya'ya giden Kuzey Akımı 1 ve Ukrayna üzerinden gelen hatlar Avrupa'yı besliyor. Gerginliklerin çatışmaya dönüşmesi halinde enerji piyasaları darbe alabilir.

✔ **SEB** emtia analisti Bjarne Schieldrop, yaptırımların devreye girmesi halinde Rusya'dan Batı Avrupa'ya doğal gaz ihracatının gerileyeceğin ve gaz fiyatlarının, 2021'in son çeyreğindeki yüksek seviyelere geri döneceğini söylüyor.

✔ **PETROL** piyasaları da risk altında. Rusya günlük 10 milyon varilin üzerindeki petrol üretimiyle en büyük tedarikçilerden. JPMorgan, gerilimlerin petrol fiyatlarında "ciddi bir artış" riski taşıdığını ifade ediyor. Kuruluş, fiyatların varil başına 150 dolara yükselmenin, küresel GSYH büyümesini yılın ilk yarısında yıllık bazda yüzde 0,9 seviyesine kadar çekeceğini, enfl asyonu ise ikiye katlayarak yüzde 7,2'ye çıkaracağını kaydetti.

✔ **ANZ** analisti Daniel Hynes ve Soni Kumari, enerji konusundaki yaptırımların, AB'ye bu yıl gidecek 30 milyar metrküp gazı etkileyeceğini söylüyor. UBS de "Enerji

fiyatlarının yüksek kalmasını bekliyoruz. Bu yıl genel olarak enerji talebinin güçlü olmasının da etkisiyle Brent petrolünün fiyatının ortalama 80-90 dolar arasında işlem göreceğini, piyasanın yukarı yönlü risklere açık olduğunu düşünüyoruz" diyor.

ENDÜSTRİYEL METAL ARZINI TEHDİT EDİYOR

✔ **ALÜMİNYUM**, nikel ve bakırda Rusya dünyanın en büyük üreticilerinden. Fed'in faiz artıracağı beklentisine karşın jeopolitik gerilimler ve arz endişesi nedeniyle endüstriyel metallerin fiyatı yılbaşından bu yana yükseliyor. LME Metal endeksi yılbaşından bu yana yaklaşık yüzde 6 artış gösterdi. SP Angel analisti John Meyer, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesi halinde metallerin kesinlikle tepki vereceği ve fiyatların daha da yükseleceğini belirtiyor.

✔ **NİKELİN** tonu Londra'da son 1 ayda yüzde 21 artarak 24.350 dolara çıktı. Ülke 7 milyon tonun üzerinde bir rakamla dünyanın 4'üncü büyük nikel rezervine sahip. Endonezya ve Filipinler'in ardından üçüncü büyük üretici. Nornickel, yeşil enerjiye geçişte kritik olan nikel ve platin grubu metallerde başlıca üreticiler arasında. ING Economics verilerine göre Rusya şu anda küresel paladyum arzının yüzde 43'ünü sağlıyor.

✔ **ALÜMİNYUMUN** tonu yılbaşından bu yana yüzde 8 artarak 3 bin tonu aştı. Rus şirketleri küresel alüminyum arzının yüzde 6'sını gerçekleştiriyor. Çin'in ardından ikinci büyük alüminyum üreticisi olan ülkenin tedarikinin 2018 yaptırımlarında olduğu gibi düşmesi, zaten açık veren piyasada fiyatları cidde oranda yukarı itebilir.

✔ **ÜÇ** ay vadeli bakırın fiyatı da yüzde 3'ten fazla primle 10 bin dolara yaklaştı. Rusya dünya bakır rezervlerinin yüzde 10'una sahip.

✔ **UKRAYNA DA** metal piyasalarında önemli bir oyuncu. Ülke demir cevheri ve çelik üretiminde üst sıralarda. Ukrayna'nın yıllık çelik üretimi 20 milyon tonun üzerinde.

Buğday fiyatları küresel arz endişeleriyle yükseldi

Buğday fiyatları, küresel arz endişeleriyle yükselirken, soya fasulyesi ve mısır da artış kaydetti.

Buğdayın Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları küresel arz endişeleriyle yaklaşık yüzde 2 yükseldi. Soya fasulyesi ve mısır fiyatları da artış kaydetti.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan buğday vadeli kontratları dün yüzde 1.9 artışla 7.94 dolar/bushel, yani 291.7 dolar/ton seviyesine yükseldi.

Soya fasulyesi yüzde 0.4 artışla 14.20 dolar/bushel yani 520.0 dolar/ton seviyesine yükseldi.

Mısır yüzde 0.5 yükselerek 6.19 dolar/bushel yani 243.7 dolar/ton seviyesine çıktı.

ABD Tarım Bakanlığı'nın açıklamasına göre (USDA) özel ihracatçılar Çin'e 132,000 ton soya fasulyesi ve bilinmeyen ülkelere 247,000 ton mısır satışı gerçekleştiğini bildirdi.

25.01.2022

Hisarcıklıoğlu, 'adaylık teklifi' iddialarını yalanladı

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Cumhurbaşkanlığı adaylığı teklifi" iddialarını yalanladı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, "kendisine Cumhurbaşkanlığı adaylığı için teklif götürüldüğü" iddialarının gerçekle ilgisi bulunmadığını bildirdi.

Hisarcıklıoğlu, Twitter hesabından yaptığı paylaşımında, "Şahsıma Cumhurbaşkanlığı adaylığı teklifi yapıldığı iddiası kesinlikle yalandır. Siyasetin alanıyla kendi görev alanımı birbirine karıştırmamaya hep özen gösterdim. Günlük siyasi tartışmaların içinde hiçbir zaman yer almadım, almayacağım." ifadelerini kullandı.

Bireysel krediler 1 trilyon eşiğini aştı

Bireysel kredi ve kredi kartı borç bakiyesi Kasım 2021 döneminde 1 trilyon 17 milyar liraya yükseldi ve 2020'nin aynı ayına göre yüzde 18 artış yaşandı. İlk kez 1 trilyon lira eşiği aşılırken TL'deki kayıp, yüksek enflasyonla kredilerde büyüme aralık ve ocakta da devam etti.

Şebnem TURHAN

Türkiye Bankalar Birliği'nin kasım verilerine göre banka ve finansal şirketlerden bireysel kredi ve kredi kartı borç tutarı ilk kez 1 trilyon 17 milyar liraya ulaştı. 34.8 milyon kişi bireysel kredi kullanırken kişi başı ortalama kredi bakiyesi de 29.2 bin düzeyine çıktı. BDDK haftalık verilerine göre sadece bankacılık sektöründen kullanılan krediler 14 Ocak itibariyle 987 milyar 131 milyon liraya çıktı. Son hafta bireysel ve ticari kredi faizlerinde bir miktar düşüş gözlenmişti.

TBB verileri kur atağının başladığı ancak henüz zirveyi görmediği kasım verilerini kapsasa da TL'deki değer kaybı yüksek enflasyon ve gerileyen alım gücü bireylerin kredi ve kredi kartı borçlarını arttırdığı görülüyor. Banka ve banka dışı finansal kuruluşlar tarafından kullandırılan bireysel krediler Kasım 2020'ye göre yüzde 18 artış gösterdi. Bireysel kredilerin yüzde 46'sını ihtiyaç kredileri, yüzde 30'unu konut kredileri yüzde 19'unu kredi kartları ve yüzde 5'ini taşıt kredileri oluşturdu.

TBB verilerine göre tarihte ilk kez bireysel kredi ve kart borcu 1 trilyon lira eşiğini geçti. Bu rakamın aralık ve bu yılın ocak ayında artışını sürdürmesi bekleniyor. BDDK verileri de bunun habercisi. BDDK'nın 14 Ocak itibariyle haftalık verisinde sadece bankacılık sektöründe kredi ve kredi kartı borçlarının 987.1 milyar lira seviyesinde

olduğu görülüyor. Her ne kadar son haftaya kadar kredi faizlerinde hızlı bir yükseliş yaşansa da ihtiyaçlar nedeniyle borçlarda bir gerileme yaşanmadığı görülüyor.

Eylülde beraber yön yukarıya döndü
TBB verilerine göre bireysel kredi ve kart borcunda konut ve taşıtta kullanan kişi sayısında gerileme yaşansa da ihtiyaç kredisi ve kart borcunda yükseliş oldu. İhtiyaç kredisi kullanan kişi sayısı geçen yıl nisan ayından bu yana düşüş trendine girerken eylül ayıyla birlikte yeniden yönünü yukarı döndü. Merkez Bankası'nın politika faizinde indirim sinyalini ayın başında verdiği ve eylül toplantısında da ilk indirimi yaptığı aydı. Bu ayın ardından eylülde tüketici enflasyonunda artış hızlandı. İhtiyaç kredisi bakiyesi ise büyümesini hiç ara vermeden sürdürdü ve kasım itibariyle 467 milyar liraya yükseldi. Aralık ve ocak aylarında da bu artış sürdü.

Konut kredisinde ise yine kullanan kişi sayısında nisanla bu yana düşüş eğilimi var. Ekim ve kasım aylarında ise sabit kaldı. Bakiye ise 301.1 milyar liraya yükseldi. Konut kredisinde eylüldeki faiz indirimiyle birlikte kamu bankaları indirimlerine başlarken sektörün hep söylediği gibi aylık faiz yüzde 1 ve altına inmedikçe yüksek bir talep yaşanması pek mümkün olmuyor.

Taşıt kredisi geçen yılın en önemli gündem maddelerinden biriydi. İkinci el araçlarda bile yaşanan çok yoğun fiyat artışları taşıt kredisi kullanımını da artırdı. Taşıt kredisinde kullanan kişi sayısında eylül ayıyla birlikte bir miktar düşüş gözleniyor. Kasımda da 469 bin adet kullanım gerçekleşti. Kredi bakiyesi ise dalgalı bir seyir izlerken kasım itibariyle 50.4 milyar liraya yükseldi. Temmuz ayıyla birlikte düşüş trendi gözlenmeye başlamıştı taşıt kredisi bakiyesinde.

Takibe dönüşüm oranında artış
TBB verilerine göre bireysel kredi ve kart borcunda takibe dönüşüm yüzde 2,6 seviyesine çıktı. BDDK'nın sağladığı erteleme avantajının ilk adımı eylül itibariyle kaldırılmıştı. Kasımda ise takibe dönüşüm oranı yüzde 2,6'ya yükseldi. Ekimde yüzde 2,4, eylülde ise yüzde 2,3 seviyesindeydi. Konut kredilerinde tasfiye olacak alacakların konut kredisine oranı yüzde 0,3 olurken taşıt kredilerinde ise yüzde 1,9'a çıktı. Ekimde yüzde 1,8, eylülde ise yüzde 1,7 seviyesindeydi. İhtiyaç kredisi ve kartta ise takibe düşen alacak oranı yüzde 3,7 seviyesinde. Bu oran da eylül ve ekimde yüzde 3,4 seviyesinde bulunuyordu.

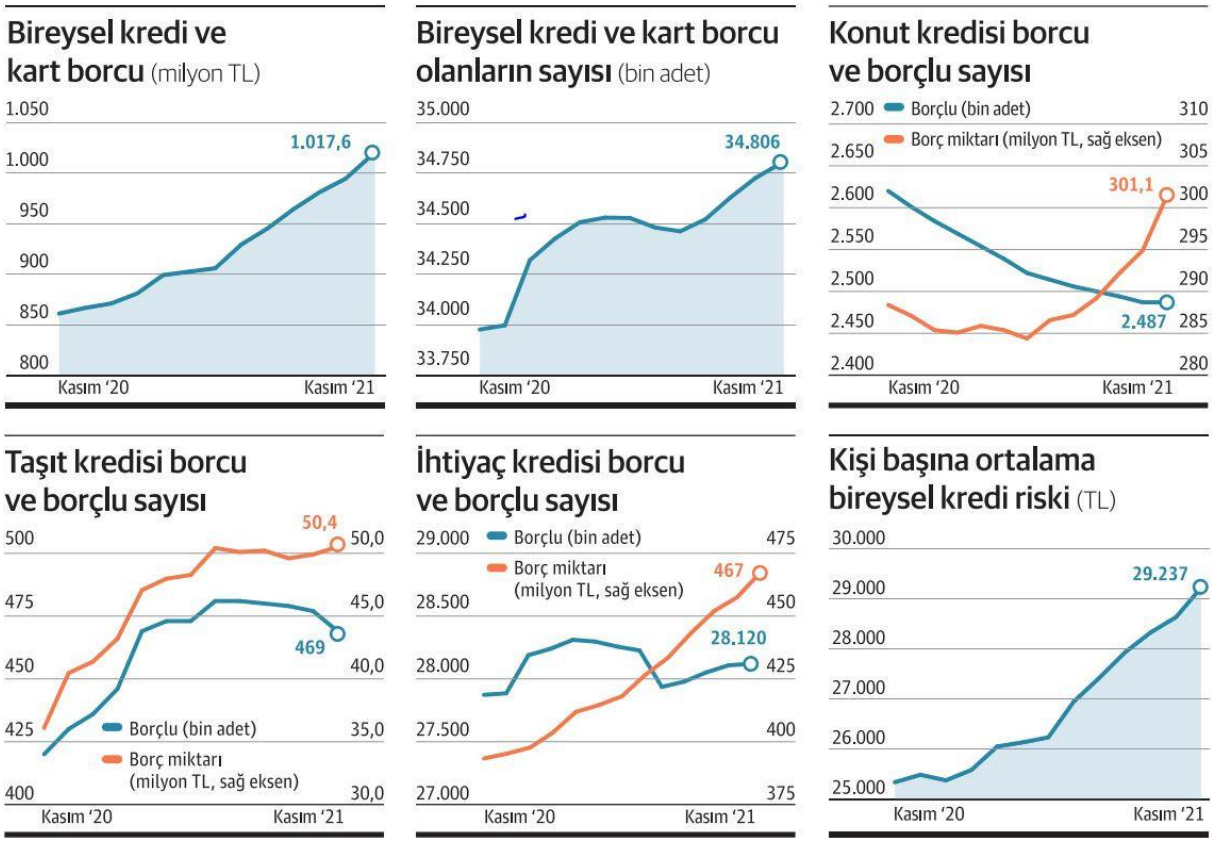

Bir yılda kredi kullanan kişi sayısı 800 bin arttı

TBB verilerine göre kasım itibariyle 34.8 milyon kişinin bireysel kredi ve kart borcu bulunuyor. Bireysel kredi kullanan kişi sayısı takipteki krediler hariç olmak üzere son bir yılda 800 bin kişi arttı. Kasım itibariyle ilk defa ihtiyaç kredisi kullananlarda da artış gözlendi. TBB verilerine göre kasımda 197 bin kişi ilk defa kredi kartı, 134 bir kişi tüketici kredisi kullanırken konut kredisi ilk kez kullanan kişi sayısı 30 bin oldu. 120 bin kişi ise ilk kez kredili mevduat hesabı kullandı. 2021 yılı Kasım ayı itibariyle itibarıyla İstanbul'da 328 milyar TL, Ankara'da 96 milyar TL ve İzmir'de 67 milyar TL tutarında bireysel kredi bulunuyor. İstanbul, yüzde 25 ile son 12 ayda bireysel kredi bakiyesi en çok artan il oldu. Kişi başına ortalama bireysel kredi (kredi kartı dahil) toplam bakiyesi en yüksek iller ise sırasıyla, Ankara, İzmir, Tekirdağ oldu.

Ticari krediler yüzde 37 büyüme gösterdi

Ticari krediler kasımda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 37 artarak 4 trilyon 26 milyar TL'ye yükseldi. Ticari kredilerin toplam içindeki payı yüzde 80 düzeyinde gerçekleşti. Ticari krediler içinde imalat sanayii yüzde 28 ile en yüksek paya sahip oldu. Payı yüzde 10 ve üzerinde olan diğer ana sektörler, toptan ve perakende ticaret ve inşaat olarak sıralandı. Kasım 2021 itibarıyla tasfiye olunacak alacak oranı en yüksek olan sektör; yüzde 7,8 ile inşaat sektörü oldu. Bu sektörü yüzde 5,3 ile enerji sektörü ve yüzde 5 ile turizm sektörü takip etti.

TL kredi faizleri 14 Ocak haftasında geriledi

Merkez Bankası verilerine göre bankaların TL mevduat için uyguladıkları faiz oranı 14 Ocak haftasında bir önceki haftaya göre 16 baz puan azalışla yüzde 17,72'ye inerken dolar mevduat faizi değişmeyerek yüzde 0,63'te kaldı ve Euro mevduat faizi 2 baz puan artışla yüzde 0,27 oldu. TL bazlı ticari kredilerin faiz oranı ise aynı haftada bir önceki haftaya göre 124 baz puan azalışla yüzde 24,53'e indi. TL bazlı konut kredi faizleri 30 baz puan azalışla yüzde 18,28; taşıt kredi faizleri 130 baz puan azalışla yüzde 28,27'ye gerilerken ihtiyaç kredi faizleri 51 baz puan artışla yüzde 32,20 olarak gerçekleşti. Dolar bazlı ticari kredilerin faiz oranı aynı haftada 6 baz puan artışla yüzde 4,81, Euro bazlı ticari kredilerin faiz oranı 31 baz puan azalışla yüzde 4,19 oldu.

25.01.2022

Bakan Varank’tan doğal gaz kısıntısına ilişkin açıklama

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, doğal gaz kısıntısına ilişkin yaptığı açıklamada, “Elbette kış şartlarının ağır geçtiği böyle bir dönemde, doğrudan vatandaşlarımızın evinde kullandığı gaz ve elektrikte bir kesintiye gitmemiz düşünülemez.” ifadesini kullandı.

Bakan Mustafa Varank, İstanbul Mobilya Fuarı'nın açılış programında yaptığı konuşmada, doğal gaz kısıntısına ilişkin açıklamalarda bulundu.

İran’ın doğal gaz arzında kesintiye gitmesinin OSB’lerde ve sanayi tesislerinde doğal gaz ve elektrik arzında kısıtlamalara gidilmesine neden olduğunu hatırlatan Varank, şunları kaydetti: “Elbette kış şartlarının ağır geçtiği böyle bir dönemde, doğrudan vatandaşlarımızın evinde kullandığı gaz ve elektrikte bir kesintiye gitmemiz düşünülemez. En başından beri Enerji Bakanlığımız süreci hassasiyetle yönetmeye çalışıyor. Enerji Bakanlığımız, sanayicilerimizin talep ve önerilerini dikkate alarak, İran kaynaklı bu kısıtlamaları, üretime en az etki edecek şekilde düzenliyor. İnşallah birkaç gün sürecek bu sıkıntılı süreci sanayicilerimizle el ele vererek atlatacağız. Üretimle uzaktan yakından alakası olmayan kesimlerin, oluşturmaya çalıştığı panik havasına kimse aldırış etmesin. Şoklara karşı direncini defalarca kanıtlamış sanayi sektörümüz, birkaç gün sürecek bu sıkıntılı sürecin üstesinden gelecek güce sahiptir. Büyük ölçüde telafi edemeyeceğiz bir üretim kaybı yaşamayacağız. Biz sanayicilerimizin karşılaştığı her sorunda yanlarında olduk, bundan sonra da olmaya devam edeceğiz." değerlendirmesinde bulundu.

25.01.2022

BOTAŞ: İran dahil hiçbir tedarikçimize borcumuz yok

BOTAŞ, son günlerde sanayide yaşanan doğalgaz kısıtlamaları nedeniyle ortaya atılan iddialara yanıt verdi ve İran dahil hiçbir tedarikçisine borcu bulunmadığını bildirdi.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ (BOTAŞ), İran dahil hiçbir tedarikçisine borcu bulunmadığını bildirdi. BOTAŞ Twitter hesabından bazı iddialara yanıt verdi.

BOTAŞ, "BOTAŞ'ın İran'a borcu olduğu için böyle bir kesinti yapıldı." yönündeki iddia konusunda "Bu iddia tamamıyla gerçek dışıdır. BOTAŞ'ın İran dahil hiçbir tedarikçisine borcu bulunmamaktadır." açıklaması yaptı.

Açıklamada, "Yaz döneminde doğal gaz depolama tesislerimizde depolama yapılmakta olup her yıl olduğu gibi bu yıl da planlamalarımız kapsamında depolama tesislerimizde azami miktarda doğal gaz depolanmıştır. İhtiyaç duyulan günlerde doğal gaz depolarından gaz kullanımı yapılmaktadır." denildi.

Türkiye'nin yaz aylarında gaz fiyatları yükselince depolardaki gazı bitirdiği yönündeki iddia ile ilgili BOTAŞ, "Türkiye'nin yaz dönemi doğal gaz talebi uzun dönemli doğal gaz alım ve satım anlaşmalarımıza bağlı boru ve LNG arz kaynaklarından sağlanmaktadır." değerlendirmesini yaptı.

Açıklamada, "Depo doluluk oranları kış koşullarına göre değişkenlik gösterebilmektedir. Mevcut durumda ortaya çıkan kış koşullarındaki doğal gaz

talebini karşılamak adına doğal gaz depolarımız planlamalarımız çerçevesinde azami seviyede kullanılmaktadır." bilgisi verildi.

BOTAŞ "2018 Ocak ayında depolarda var olan doğal gaz yüzde 73 oranında iken şimdi yüzde 32 seviyesinde." yönündeki iddia ile ilgili olarak ise "Doğal gaz depoları yaz dönemlerinde doldurulup kış dönemlerinde ihtiyaca göre kullanılmaktadır." şeklinde görüş belirtti.

Kılıçdaroğlu ve Babacan: “6 partili mutabakat son derece önemli”

Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem için 6’lı Mutabakat

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA) Genel Başkanı Ali Babacan'ı ziyaret etti. 24 Ocak 2022 tarihinde gerçekleştirilen ziyarette CHP lideri Kılıçdaroğlu’na, Genel Başkan Yardımcıları Faik Öztrak, Oğuz Kaan Salıcı ve Muharrem Erkek eşlik etti.

“TÜRKİYE YÖNETİLMİYOR TÜRKİYE SAVRULUYOR”

İki lider ziyaret sonrasında ortak bir basın açıklaması düzenledi. Görüşmeye ilişkin konuşan CHP lideri Kılıçdaroğlu, Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem’e değindi. Kılıçdaroğlu şu ifadeleri kullandı: “Güçlendirilmiş parlamenter sistem dolayısıyla 6 siyasi partinin bir araya gelip Türkiye’nin ufkunu açması, yeni bir yol haritası, ciddi bir yol haritası açması son derece değerli. Bizim siyaset tarihimiz açısından da son derece değerli bir çalışma. Bu çalışmayı önümüzdeki süreç içinde kamuoyuyla paylaşacağız. O konuda da liderler olarak bir araya gelip bunu kamuoyuyla paylaşacağız ve bizim içinde son derece değerli, toplum için son derece değerli, bizleri dinleyen vatandaşlarımız için son derece değerli. Dolayısıyla Türkiye’ye yeni bir ufuk açma konusunda kararlılığımızı gösteriyor. Geçiş süreciyle ilgili de Sayın Genel Başkanın bir önerisi oldu. İktidar olduğumuzda geçiş sürecinde neler yapmalıyız, neler olmalı diye. O konuda son derece değerli. Bizim açımızdan da diğer bileşen partiler açısından da son derece değerli. Neyi nasıl yapacağımızı bugünden düşünmek ve toplumun önüne sağlıklı bir yol haritası koymak aslında bir anlamda bizim sorumluluğumuz, bu sorumluluğun gereğini önümüzdeki süreçte inşallah

güçlendirilmiş parlamenter sistemde nasıl bir başarı sağladıysak ve bunu önümüzdeki süreçte kamuoyuyla paylaşacaksak yol haritasında da gene ciddi, tutarlı bir çalışma umarım bütün siyasi partiler bir araya gelerek yapacaklardır. Bu arada tabi Sayın Genel Başkanla ekonomiyi de konuştuk, diğer konuları da konuştuk. Ekonomideki tabloyu da konuştuk. Özellikle enerji konusu, elektrik fiyatları, enerji, doğalgaz fiyatları, bu fiyatların sanayiye getirdiği maliyet, o maliyetin vatandaşa yansıması bunlarda elbette görüşüldü. Organize sanayi bölgelerinde 3 gün süreyle doğalgazın kesilmesi, üretimin aksaması bizim cumhuriyet tarihinde karşılaştığımız ilk olaydır. Bu kadar vahim bir tabloyu Türkiye hak etmiyor. Bu şunu açık ve net olarak gösteriyor, Türkiye yönetilmiyor Türkiye savruluyor. Sorunları çözme iradesi yok ortada, sorunların arkasına takılıp giden ve savrulan bir iktidar var. Her açıdan, bizim açımızdan özellikle son derece kaygı verici bir tablo. Hiçbir öngörülerinin olmadığını da net olarak ortaya koyan bir tablo. Bakın, 2021 yılının Ekim ayında depolama kapasitemiz yüzde 54. 2021'in Ekim ayında. 2018'in Ocak ayında depolama kapasitemiz daha doğrusu depoda bulunan doğalgaz miktarı 2018 Ocak'ında yüzde 73, 2019 Ocak'ında yüzde 72, 2020'nin Ocak'ında yüzde 60, 2021'in Ocak'ı açıklanmadı ama Ekim'inde yüzde 54, 2022'nin Ocak ayında depolama kapasitesi değil var olan doğalgaz yüzde 32 seviyesine inmiş durumda. Devleti yöneten kişi, irade şunu görmek zorunda, bu kışın doğalgaz kesilirse ne olacak? Var olan depolar doldurulmuyor niçin doldurulmuyor, neden sanayi üretiminde bu kadar ciddi bir aksaklığın ortay acıkmasına izin veriliyor. Bu Türkiye'nin yönetilmediğini gösteriyor. Böyle bir acı tablo var bunu da bu vesileyle değerli basın mensuplarıyla paylaşmış olayım."

"6 PARTİLİ MUTABAKAT SON DERECE ÖNEMLİ"

Görüşme ile ilgili değerlendirmelerde bulunan DEVA Partisi lideri Babacan ise her alanda sorunlar olduğunu ama ülkeyi yönetenlerin bu sorunlara çözüm üretme kapasitesinin kalmadığını söyledi. Babacan sözlerini şöyle sürdürdü: "İşte böyle bir dönemde Türkiye'nin gerçekten bu büyük potansiyelini, bu güçlü ülkenin büyük potansiyelini açığa çıkaracak ve bu ülkenin demokraside de ekonomide de hak ettiği yere gelmesini sağlayacak büyük değişime ihtiyaç var. Bu değişimin en önemli alanlarından bir tanesi sistem yani güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçiş. Hatırlayacak olursanız tam bundan bir sene önce 28 Ocak 2021 tarihinde ben Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezine arkadaşlarımızla beraber bir ziyarette bulunmuştum ve o ziyaretin sonunda yaptığımız ortak basın toplantısında değerli Genel Başkan Sayın Kılıçdaroğlu ile beraber güçlendirilmiş parlamenter sistemle ilgili ikili bazda iş birliği süreci, bir çalışma sürecini başlattığımızı ortak bir şekilde ilan etmiştik. Tam bir sene sonra bu ikili bazda başlayan çalışmanın daha sonra 6 partinin masasında yer aldığını ve 6 partinin beraberce üzerinde çalıştığı ve üzerinde mutabakat oluşturduğu bir çalışma haline gelmesinden biz tabi çok mutlu olduk. Türkiye'nin siyaset tarihinde herhalde çok önemli bir noktadır bu. Güçlendirilmiş parlamenter sistemle alakalı oldukça güzel ve detaylı bir çalışmanın 6 siyasi partinin mutabakatıyla belli bir noktaya getirilmesi son derece önemli bir başarıdır. Bundan

sonraki süreçte de artık bunun uygulanmasıyla alakalı konuları yine beraberce çalışmaya başlamamız gerekecek. Uygulamak istediğimiz en önemli konu tabi ilk seçimle parlamenter sisteme geçiş arasındaki o geçiş sürecinin yol haritası. O geçiş sürecinin nasıl çalışacağı. Bu konuyla ilgili de yine ortak bir çalışma başlatmanın önemli olacağını düşündük. Bu konuda da bugünkü görüşmemizde mutabık kaldık. Tabi ki, tüm siyasi partilerle yani 6 siyasi partiyle de bu konunun görüşülmesi ve geçiş süreciyle ilgili de yine 6 partinin beraberce çalışacağı bir sürecin başlatılmasının önemli olacağı konusunda görüş birliğine vardık. Ve önümüzdeki süreçte, süreç nasıl işleyecek adım adım bunun takibini yine ilgili arkadaşlarımızla beraber yapacağız. Bugünkü görüşme gündemimizde baştan da söylediğim gibi ülkemizin sıkıntıları, bu sıkıntılı ortamdan çıkış, güçlendirilmiş parlamenter sistem ve güçlendirilmiş parlamenter sistemle ilgili geçiş sürecinin yol haritası vardı. Bu şekilde güzel, oldukça verimli ve kapsamlı bir görüşmeyi gerçekleştirmiş olduk.”

25.01.2022

Yemlik buğday ithal edilip un olarak piyasaya mı verildi?

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, yemlik buğday olarak tanımlanan düşük vasıflı 11,5 proteinli ,ithal edilen buğdayların işlenip piyasaya un olarak verildiği yönündeki iddiaları, TBMM gündemine taşıdı.

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemir'li soruyu mevzuat ile yanıtladı.

GÜRER, İDDİALARI GÜNDEME TAŞIDI

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Tarım ve Orman Bakanlığının 2022 yılı bütçesinin görüşüldüğü Plan ve Bütçe Komisyonu'nda, yemlik olarak ithal edilen ,düşük vasıflı 11,5 proteinli buğdayın, işlenerek piyasaya un olarak verildiği yönündeki iddiaların doğru olup olmadığının açıklanmasını istemişti.

BUĞDAY UNU TEBLİĞİ…

CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in Plan ve Bütçe Komisyonunda yönelttiği sorusuna, Tarım ve Orman Bakanlığından yazılı yanıt geldi.

Buğday unlarına ilişkin değerlendirmelerin "Türk Gıda Kodeksi Buğday Unu Tebliği " dikkate alınarak gerçekleştirildiğinin belirtildiği açıklamada, "Tebliğde buğday unun tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretilmesi, hazırlanması, işlenmesi, depolanması, nakledilmesi ve piyasaya arz edilmesi aşamalarında taşıması gereken özellikler belirtilmiştir" ifadelerine yer verildi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli imzasıyla verilen yanıtta, "Piyasada yer alan buğday unlarının bu Tebliğde yer alan kriterleri sağlaması gerektiğine işaret ederek . Bahse konu kriterler ulusal ve uluslararası çalışmalar ve veriler ışığında hazırlanmıştır. Ayrıca buğday unları yatay gıda kodeksi hükümlerine de (bulaşanlar, etiketleme vb.) uygun olmak zorundadır" denildi.

NET YANIT YOK

CHP Milletvekili Gürer'in soruna verilen yanıtta , " Türk Gıda Kodeksi Buğday Unu Tebliği 'nde Ekmeklik Buğday Unu için protein miktarı en az kuru maddede yüzde 10,5, Tam Buğday Ununda protein miktarı en az kuru maddede yüzde 11, Özel Amaçlı Buğday Unlarında protein miktarı en az kuru maddede yüzde 7 olmak zorundadır. Bakanlığımızca yapılan resmi kontrollerde mevzuatta belirtilen protein değerlerinden düşük olarak üretilmiş ürünlere rastlanması halinde 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında idari yaptırımlar uygulanmaktadır" şeklinde bilgiler verildi.

DÜŞÜK VASIFLI BUĞDAY UN OLDU MU?

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ise düşük vasıflı ve yurt dışında "yemlik buğday" olarak tanımlanan 11,5 proteinli buğday ithal edildi. TMO yurt dışından bu düşük vasıflı buğday ki (11,5 protein)tonu 353 dolara ithal etti. Un fiyatlar yurt içinde artınca TMO Piyasaya un satmaya başladı .Fırıncılar TMO unundan randıman alamadıklarını söylüyorlardı.50 kg un torbası 400 liraya çıkmasına rağmen fırıncı TMO nun fiyatların tamamı peşin, 185-200 TL/çuval ununa sınırlı itibar etti. İddia TMO ununu düşük vasıflı buğdaydan elde edilen un olduğu idi..Durumu Bakana sordum.Bakan mevzuata göre yanıt verip yemlik buğday un olmadı diyemedi.Mutlaka hububatta kendi kendine yeter duruma ermeliyiz" diye konuştu.

EKMEK 3 LİRA,SİMİT 3,5 TL

CHP'li vekil Ömer Fethi Gürer

Bakana yönelttiği "50 kiloluk torbada un piyasada 350 liraya satılırken TMO'nun sattığı 180 liralık unu fırıncılar neden kullanmıyor? Kullanıyorsa ekmek 3 lira, simit 3,5 lira nasıl olmuştur? Sorusunda Bakan Pakdemirli "TMO tarafından un fabrikalarına ekmeklik buğday satışı, fırın ve ekmek imalathanelerine uygun fiyatla (185-200 TL/Çuval fiyat aralığında) un satış fiyatı taahhüt etmeleri koşuluyla yapılmaktadır. Taahhüt veren un fabrikalarının listesi fırıncı ve esnaf odaları başta olmak üzere, bireysel olarak talepte bulunan tüm fırıncılar, İl Valilikleri ve Ticaret Bakanlığı ile paylaşılmaktadır. Un regülasyonu uygulaması Toprak Mahsulleri Ofisi ve Ticaret Bakanlığımız yetkilileri tarafından gerek un fabrikaları gerekse fırınlar nezdinde sıkı bir şekilde takip edilmektedir." Yanıtını verdi.

Gürer "En son tarım sayımı kaç yılında yapılmıştır?" Sorunu da Bakan "Tarım sayımı en son 2001 yılında yapılmış olup, Genel Tarım Sayımı Türkiye İstatistik Kurumu sorumluluğundadır." Diye yanıtladı.

TMO BUĞDAYDA ALAMADI

Bakan Pakdemirli, üreticilerin ürünlerini TMO yerine serbest piyasaya satması nedeniyle TMO'ya ürün **arzının, normal yıllara göre daha düşük seviyelerde gerçekleştiğini vurguladı.**

Taban fiyat düşük olunca çiftçi TMO buğday vermedi.

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, TMO'nun hububat alım fiyatlarının, piyasa fiyatlarının altında kaldığını itiraf etti.

Gürer'in "TMO; bu yıl çiftçiden ne kadar hububat aldı" şeklindeki sorusuna yanıt veren Bakan Pakdemirli, "Bu yıl TMO'ya ürün arzının diğer normal yıllara göre düşük kaldı" demekle yetindi.Rakam vermekten kaçındı.

CHP Milletvekili Gürer ise yerli çiftçiye ekmelik buğdayda 2 bin 250 lirayı reva gören TMO'nun, yurtdışından 4 bin 700 liraya buğday ithal etmesini eleştirdi. TMO taban fiyatı Çiftçiyi mutlu etti diyen bakan bu fiyatla çiftçinin ürününü TMO vermediğini itiraf etti.

GÜRER'İN SORULARINA TARIM BAKANLIĞINDAN YAZILI YANIT GELDİ

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2022 yılı bütçesinin görüşüldüğü, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye yönelttiği sorulara, Bakanlıktan yazılı yanıt geldi.

TMO. YERLİ ÜRETİCİDEN NE KADAR HUBUBAT ALDI

CHP Milletvekili Gürer, Plan ve Bütçe Komisyonu Toplantısı'nda Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli'ye "Toprak Mahsulleri Ofisi, bu yıl çiftçimizden ne kadar arpa, buğday ve mercimek almıştır" şeklinde soru yöneltmişti.

Gürer'in Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki sorusuna, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli yazılı yanıt verdi.

Bakan Pakmedirli, TMO'nun hububat alım fiyatlarını 17 Mayıs 2021 tarihinde açıklandığını anımsatarak, 2021 yılında yaşanan tarımsal kuraklığa bağlı olarak piyasa fiyatlarının TMO alım fiyatları üzerinde olduğunu itiraf etti.

BAKAN'DAN İTİRAF: TMO, DÜŞÜK FİYAT VERDİ

Bakan Pakdemirli, TMO'nun alım fiyatlarının piyasa koşullarından düşük olması nedeniyle üreticilerin ekseriyetle ürünlerini serbest piyasada değerlendirdiğini belirtti.

ÜRETİCİ TMO'YA ÜRÜN SATMADI

Pakdemirli, üreticilerin ürünlerini TMO yerine serbest piyasaya satması nedeniyle TMO'ya ürün **arzının, normal yıllara göre daha düşük seviyelerde gerçekleştiğini vurguladı.**

2021 YILI TABAN FİYATLARI

CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer ise TMO'nun hububat alım fiyatlarını açıkladığı Mayıs ayında yerli çiftçiye ekmeklik buğday için 2 bin 250 lira, makarnalık buğday için 2 bin 450 lira ve arpa için 1750 lira taban fiyat belirlediğini anımsattı.
Gürer" Bakan,çiftçi taban fiyattan memnun olduğunu açıklamıştı.Bu kere verdiği itiraf gibi yanıtta TMO hububat alamadığını ,nedenin piyasa koşulları altında TMO taban fiyat verdiğini ifade etti.TMO aldığı miktarı dahi açıklayamadı..Görünen o ki taban fiyat çiftçiye daha düşük fiyatla ürün satışı için bir baskılama yolu olarak kullanılmış.Kuraklık açıklaması da inandırıcı değil.Çünkü kuraklık 2020 yılında ekim döneminde 42 ili sardı sonrası 50 ile ulaştı.Bakanlığın kuraklığı dahi hesaplayamadı ayrıca kabul edilebilir bir durum değildir.Bakan,bütçede yaptığı konuşmada arpa maliyetini tonu 1850 TL olduğunu söylemişti.Taban fiyat ise tonu 1750 TL verildi. Kırmızı mercimek maliyeti tonu 6230 TL açıkladı.Yaban fiyat 5000 TL verildi.Nohut maliyeti tonu 5190 TL derken tonu 4050 TL verildi.TMO maliyet altında çiftçimize taban fiyat vererek çiftçinin ürünün değerine almayınca da ürün alamadı. Sonuçta yanlış politika nedeni ile ithal ile piyasayı dengelemek zorunda kaldı" dedi.

YERLİ ÇİFTÇİYE 2 BİN 450 LİRA, YABANCI ÇİFTÇİYE 4 BİN 700 LİRA

Gürer, yerli çiftçinin TMO'nun buğday fiyatını düşük göstermesi nedeniyle, ürünlerini serbest piyasaya sattığını, bu kez aynı TMO'nun son ihale ile yurtdışından tonu 4 bin 700 liradan ekmeklik buğday ithal ettiğini hatırlattı.

KABUL EDİLEMEZ

Gürer, "Yerli çiftçiye 2 bin 250 lirayı reva gören TMO; yabancı ülkelerden nerdeyse iki katı fiyatına buğday ithal etti. TMO'nun 18 Ocak 2022 tarihli ekmeklik buğday ithalat ihalesi sonucuna göre TMO; 350 bin ton kırmızı ekmeklik buğdayı ortalama 340 Dolardan, yani ton başına 4 bin 700 lira vererek ithal etmiştir. TMO, yerli çiftçiyi verdiği fiyatın iki katına yakınını yabancı ülkelerin çiftçisine vererek buğday ithal etmiştir.2021 yılı içinde döviz kuru değişikliğine göre o süreçte 5 bin TL üzerinde fiyatla da buğday ithal edildi. Bu kabul edilebilir bir durum değildir" açıklamasında bulundu.

25.01.2022

TÜİK, kapılarını DÜNYA'ya açtı: Yaşam maliyetini değil, 84 milyon için enflasyonu ölçüyoruz

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı Prof. Dr. Sait Erdal Dinçer DÜNYA'nın sorularını yanıtladı. Dinçer, TÜİK'in "yaşam maliyeti hesaplayan bir kurum olmadığını" söyledi.

Maruf BUZCUGİL

Son dönemin en çok tartışılan kurumu olan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) kapılarını DÜNYA gazetesine açtı. TÜİK Başkanı Prof. Dr. Sait Erdal Dinçer, kamuoyunda en çok sorulan “açıklanan enflasyon ile hissedilen enflasyon arasındaki neden kaynaklanıyor” sorunu “biz yaşam maliyetini değil enflasyonu ölçüyoruz” diye açıkladı. TÜİK’in yaşam maliyeti hesaplayan bir kurum değil. Eurostat çerçevesi dahilinde, onlara açık olacak şekilde enflasyon hesapladığını vurgulayan Dinçer, “Yaşam Maliyeti Endeksi” adıyla özel kapsamlı yeni bir endeks üzerinde çalıştıklarını açıkladı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanı Prof. Dr. Sait Erdal Dinçer, kamuoyunda ve siyaset dünyasında sıkça tartışılan enflasyon verileriyle ilgili DÜNYA’ya özel açıklamalarda bulundu. Görüşmeye, TÜİK Başkan Yardımcısı Nurettin Kaya, Fiyat İstatistikleri Dairesi Başkanı Cem Baş, İşgücü, Hanehalkı, Gelir ve Yaşam Koşulları Anketleri Daire Başkanı Levent Ahi de katıldı.

TÜİK Başkanı Prof. Dr. Sait Erdal Dinçer ve TÜİK üst düzey yöneticileri, DÜNYa'ya yaptıkları açıklamada, şu görüşleri dile getirdiler:

"ÖNCELİĞİMİZ KURUMUN İTİBARI"
Bizim birinci önceliğimiz kurumun itibarını en üst düzeye çıkarmak. 4 bin personelin bulunduğu bir kurumda, 81 il ve 225 ilçede faaliyet gösteren, çoğu zaman haksız ithamda bulunulan kurumun itibarını en üst düzeye çıkarmakla yükümlüyüz.
Tamamen bilimsel yöntemler, Eurostat'ın standartları doğrultusunda ülkemize hizmet etmek ve bu hizmetimizi verirken de en doğru, güvenilir bilgiyi üretmek amacımız. Dünya Bankası, Eurostat gibi bu uluslararası kuruluşlara, tabiri caizse göbekten bağlıyız. Kurumlardan ayrı hareket etme şansımız yok. Tamamen şeff af olarak bütün verilerimiz, yöntemlerimiz standartlara bağlanmış, bunlarla ilgili çalışmaları ilişki içinde yürütüyoruz.

"YAŞAM MALİYETİNİ ÖLÇMÜYORUZ"
Halk enflasyonu, bütün dünyada tartışılıyor. Hissedilen enflasyon, bütün dünyada farklı bir kavramdır. İnsanlar hep kendi hissettikleri enflasyonu en son aldığı ve daha sık tükettiği ürünlere bakıyor. Enflasyonda iki tane ölçü var. Ya enflasyona odaklanırsınız ya da eşya maliyetine odaklanırsınız. Biz enflasyonu ölçüyoruz. Halkın enflasyonu kişiden kişiye değişir. Biz tamamen Eurostat kurallarına bağlıyız.

Aslında iki amacı var bunun. Birincisi Merkez Bankası para politikasına yardımcı olacak, karar vericilerin, fiyat gelişmelerini yorumlayabileceği rakamı üretmek, ikincisi uluslararası hesaplara yardımcı olmak.

Bunun için de sabit bir sepet yapıyoruz. Tanımlarımız, işyerlerimiz, kalitemiz sabit. Yıl boyunca bu sabit tanımlar üzerinden gidiyoruz. İkincisi sepetimizin ağırlık sistemi var. Bu ağırlık sistemi, her şeyi algıyı değiştirebiliyor. Algıdan kastımız, örneğin bir çocuğunuz varsa bebek mamasından daha fazla etkileneceksiniz, bezden daha fazla etkileneceksiniz. Bende bu yoksa farklı şeylerden etkilenirim.

"84 MİLYONU KAPSAYACAK VERİ ÜRETİYORUZ"
Ayrı bir endeks özel kapsamlı gibi düşünülebilir. Şu andaki yapımız, herhangi bir gelir grubuna, herhangi bir çalışan grubuna göre endeks üretmiyor. Biz 84 milyonu kapsayacak veri üretiyoruz.
Ancak TÜRK-İŞ endeksi ile bizim alt endeksler, gıda enflasyonu bire bir koreledir.

"EN ÇOK SATILAN ÜRÜNDEN FİYAT ALIYORUZ"
Bunu bugün ürün seçmek lüksüne, bire bir sahip değiliz. Hanenhalkı Tüketim Eğilimleri Anketi'nden faydalanıyoruz.

Sistemi kurduktan sonra, aynı işyerine gidip, aynı tanımdaki, aynı marka ürünleri bir yıl boyunca derlemeye çalışıyoruz.

Fiyat alınacak işyerini seçerken de bölgede en çok ciro yapan yerleri ele alıyoruz. Buralarda da en çok satılan ürünleri dahil ediyoruz.

“HER GÜN FİYAT ALIYORUZ, 5 ZİNCİR MARKETTEN 1,1 MİLYAR VERİ GİRİLDİ”
Artık barkod sistemiyle aylık olarak ürün bazında ciro ve miktar verisi geliyor. Bunları böldüğümüzde ürünün o aya ilişkin fiyatını rahatlıkla görebiliyoruz. Yani ayın belirli günleri fiyat almıyoruz. Geçen yıl 5 zincir marketten, 1 milyar 100 milyonun üzerinde veri girişi olmuş, diğerleriyle toplam veri girişi 7 milyara ulaşmış.

“ŞAİBELERİ ORTADAN KALDIRACAĞIZ”
2021 yılında verilerin yüzde 21’i online olarak barkod sisteminden geldi. Bu oran gıdada yüzde 50 oldu. 2022 yılında sepetteki barkod hedefimiz yüzde 50. Gıda tarafında ise barkodun payının yüzde 75 olmasını hedefl iyoruz. Yani şaibeleri ortadan kaldıracağız. Geçmiş yıllarda, “gece market açılıyor, veri alınıyor” gibi aslı astarı olmayan yorumlar yapılıyordu. Bunlar bertaraf edilecek.

“HALK EN ÇOK NEYİ TÜKETİYORSA, ONUN FİYAT DEĞİŞİMİNE BAKIYORUZ”
Biz fiyat derlediğimiz ürünün ucuz veya pahalı olduğuna bakmayız. Hep aynı ürünü ele alıyoruz. Yani bir gün 500 liralık gömleği, başka bir gün 50 liralık markayı almıyoruz. Ayrıca bizim için önemli olan fiyatın düzeyi değil, bunun gelişimidir. Yani biz hep aynı işyerinden, aynı marka ve aynı ürünü alıyoruz. Tekrar ediyorum, halk neyi tüketiyorsa biz onun fiyatının değişimine bakıyoruz.Trakya peynirinin fiyatına bakıp TÜİK peyniri ucuz gösteriyor diyemezsiniz. TÜİK en fazla tüketilen peynir türlerini dikkate alıyor? Bir de halkın en çok hangisini tüketiyorsa, işyerlerinin cirosunda en fazla yer tutan kalemler.

“ELEKTRİKTE EPDK’DAN GELEN TÜKETİM VERİLERİNİ DİKKATE ALACAĞIZ”
3 Ocak’ta Aralık endeksini yayınladıktan bir gün sonra Başkan Yardımcımızla EPDK’ya gittik. Hane halklarının ne kadar elektrik tükettiğinin resmi bir yazıyla elimize gelmesini bekliyoruz. Günlük 5 kWh ve aylık 150 kWh bir sınır var, sınırın altındakilere yüzde 52, üstündekine yüzde 127 zam yapıldı. Biz, tüketimin ne kadarı günlük 5 kWh’ın altında, ne kadarı üstünde buna ilişkin ciro ve fatura değerlerine göre ağırlıklandırma yapacağız ve Ocak ayı enflasyonunda açıklayacağız.

“ÜFE ARTIŞI TÜFE’YE YANSIYACAK”
ÜFE ile TÜFE makasının açılmasındaki etkenlerden bir tanesi de elektrik ve doğalgaz fiyatları. Bunlara tüketiciler için yüzde 20 zam yapılırken, üretici zammı bunun çok daha üzerinde oldu. Biz BOTAŞ ile de birlikte çalışıyoruz. Ayrıca emtia fiyatlarındaki inanılmaz artış da önemli. Üretici fiyatındaki artış bir şekilde tüketiciye de yansıyacak. Ancak biraz gecikmeli yansıyacak.

“ZAM YAPILDIĞI ANDA TÜİK’TE GÖRÜRSÜNÜZ”
TÜFE’de anlatılması gereken bir olgu daha var. Süte ayın ikinci yarısında zam geliyor, bu TÜFE’ye ilk 14 gün eski fiyat, ikinci 14 gün yeni fiyat olarak yansıyor.

Bunun artışı aslında bir sonraki aya sarkıyor. Zammı görünce, niye yüksek çıkmadı diyor.

Aslında Aralık ayında TÜFE'nin pik yapmasının bir nedeni de Kasım ayındaki kur artışının 1 ay sonra yansımasıdır. Yapılan her zam mutlaka yansır, yansımaması mümkün değil. Zam yaptığınız an TÜİK'te bunu görürsünüz.

"Türkiye'de satılan bütün otomobillerin verisi her gün geliyor"
Pandemi ve çip krizi yaşandığı için arabalarda fiyat derlemekte zorlanmıştık. Distribütörler ve yetkili bayilerde araba yok demeye başlamışlardı. Aralık ayından itibaren fiyatı internetten çekebilir hale geldik. Şu anda Türkiye'de satılan bütün arabaların fiyatları her gün geliyor. Yani bireysel araç satışlarının tümünü görebiliyoruz. Başka bir ifade ile artık Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan satışı en çok yapılan arabaların hangisi olduğunu öğreniyoruz, bunun fiyatını da internetten takip ediyoruz. Artık bölge bazında araba fiyatı derlemiyoruz. Diğer ürünlerde olduğu gibi arabada da markayı belirleyip, bunun da hangi paketi en çok satılıyorsa onun fiyatını derliyoruz. Fiyatı derlerken, GİB fiyatlarını esas almıyoruz çünkü, oraya giden fiyatlar, çeşitli paketlerin eklendiği, örneğin siyah cam, cam tavan, hız sabitleyici gibi unsurlar

olduğu için gerçek fiyat değişimi tespit edilemiyor, çünkü takip eden ayda aynı segmentin başka paketi daha çok satılmış olabiliyor. ODD ile verilerimizi karşılaştırıp çapraz kontrol yaptığımızda zaten birbiriyle uyuşuyor.

“Kiracıları 3 ayda bir arıyoruz”
TÜFE’de her şey kira için geçerli. İş yerini ve konutu da aynı kriterlere göre seçiyoruz. Konut seçildiği anda kiracıyı takip etmeye başlıyoruz. Biz fiyatın, kiranın düzeyini ölçmüyor, gelişimini ölçüyoruz. Kiradaki durum şöyle, biz konutu seçiyoruz, bu konutta genelde stok kiracıları oturuyor. Eğer aynı kiracı varsa zaten fiyat TÜFE 12 aylık ortalaması kadar artıyor. Kontrat ayını takip ediyoruz. Ancak kiracı çıkıp başka biri geldiğinde fiyat değişimi yaşanıyor. Ayrıca o kiracıyı üç ayda bir arıyoruz. Kendi enflasyon hesaplarını yapanlar, kirayı internet sitesindeki ilanlardan alıyorlar, biz ise gerçek ödenen kiradan alıyoruz.

“Pazara gitmeden enflasyon açıklayamazsınız”
Marketlerden fiyatı barkod ile alıyoruz ama pazarda sorunu barkod ile çözemezsiniz. Ancak pazarsız enflasyonu da açıklayamazsınız. Ayın son gününe kadar fiyat derleriz pazarlardan. Yani her bölgede her gün pazarlardan fiyat alınır. Burada da tabletlerle fiyat derliyoruz. Bu derlediğimiz her fiyatın konumunu alıyoruz. Yani anketörün hangi gün hangi saatte, hangi konumdaydı onu görüyorum. Pazarda; sabah, öğle, akşam farklı fiyat vardır. Biz öğlen gidip fiyat alırız. Ürünün fotoğrafı çekilip merkeze aktarılır.

“5 liralık fiyatı 3 lira olarak göstermek mümkün değil”
Daire başkanlığımız 60 kişidir, bunun 35’i TÜFE’de çalışır. Bizim fiyata müdahale yetkimiz yoktur. Fiyat merkeze girince, 5 lira olarak girilen veriyi 3 lira yapacak, yetki yok. Girilen fiyatı değiştirebilme veya düzeltme sadece giren kişinin yetkisinde var.

“Net kg. fiyatını esas alıyoruz”
Bir nokta daha biz hep kg. fiyatına çevririz fiyatları. Böyle gramajlarla fi lan almayız. Örneğin peynirin sulu ağırlığıyla, süzme ağırlığı farklıdır. Biz burada süzme ağırlığını dikkate alıyoruz, yani TÜFE’de buraya kadar iniyoruz. Bu çok hassas bir konu, keza turşuda da aynı şey.

“Fiyatı bir ay düşürseniz takip eden ay ne yapacaksınız?”
Fiyatlara müdahale ederek düşürmek mümkün değil. Veri tabanımız arşivleniyor. Yani 560 bin rakamı, matriksi, ortak bir rakama dönüştürebilme lüksünüz var mı? Dönüştürdüğünüzü kabul edin, bir dahaki aya ne yapacaksınız ? Daha sonraki aya ne yapacaksınız? Bu bir zaman serisi çünkü. Bunu bir yerde kırdığınız an bunun sonuçları sizi öyle bir hale dönüştürür ki bunun altından kimse kalkamaz.

TÜİK’in DÜNYA’ya açıklamasında öne çıkanlar

- TÜİK hayat pahalılığını değil, Eurostat ölçütlerinde fiyatlar genel düzeyini, yani teknik tanımlı enflasyonu ölçüyor.

- TÜİK, enflasyonun vatandaşa yükünü hesaplamak üzere, “Çekirdek Enflasyon” gibi Özel Nitelikli Endeksler arasında yer alacak, “Yaşam Maliyeti Endeksi” üzerinde çalışılıyor.
- Türk-İş’in 35 yıldır yayımladığı “Geçinme Endeksi”, hala yaşam maliyeti açısından en önemli referans ve TÜİK verileriyle uyumlu.
- TÜİK’in veri tabanını paylaştığı Eurostat, her ay paydaşı tüm ülkelere endekslerdeki belirgin hareketlerle ilgili soru gönderiyor. Ayda ortalama 30 soru alan TÜİK’e, Aralık’ta 120 soru gelmiş.
- Yıllık yüzde 79,89 ile tüketici fiyatlarını ikiye katlayan Yurtiçi ÜFE, tüm dünyada olduğu gibi gecikmeli de olsa TÜFE’ye yansıyacak.
- Gıdada fiyatlarının yüzde 51’e yakını online Barkod Sistemi ile kasadan geçmiş ürünlerden alınıyor.
- Tüketici fiyatlarında yılbaşında belirlenerek, “Hep aynı işyeri, aynı marka, aynı ürün” takip ediliyor.
- İktidarın enflasyonun “olağan şüphelileri” arasında gördüğü 5 zincir marketten yaklaşık 1 milyar 100 milyon online fiyat verisi alınmış.
- TÜİK, 2022’de derlediği fiyat verilerinin, toplam sepette yüzde 50’sini, gıda fiyatlarının yüzde 75’ini online derlemeyi planlıyor.
- Semt pazarları başta olmak üzere anketörlerin tabletlerle girdiği fiyatlara hiçbir süreçte müdahale edilemiyor.
- Otomobil fiyatları internetten, bayilerden, yetkili satıcılardan takip ediliyor, ancak GİB veri tabanından sağlaması yapılıyor.
- Elektrik zamları, EPDK’dan alınan veriler ışığında Ocak ayı enflasyonuna tam olarak yansıyacak.
- TÜİK, “enflasyon açıklayan kuruluşların (ENAG), hesaplama yöntemlerini, bilgilerini bizim gibi kamuya açmaları gerekir, bizim binlerce kişi ile yaptığımız hesaplamaları 15 kişiyle nasıl yapıyorlar merak ediyoruz” diyor.

Devletin satış politikası sanayicinin 'şekeri'ni yükseltti

Ali Ekber YILDIRIM

25 Ocak 2022 Salı

Şekerde kriz bitmiyor. Kamuya ait Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ'nin uyguladığı fiyat politikası Kasım 2021'de perakende sektöründe krize neden olurken bugünlerde ise ürünlerinde şeker kullanan imalatçı ve sanayicilerde krize yol açtı. Sanayiciler, Türk Şeker'in kendilerine şeker satmamasından şikâyet ederken, piyasada şeker bulamadıklarını özel sektör fabrikalarının sattığı şekerin ise çok pahalı olmasından yakınıyor. Özel sektör ve kooperatif şeker fabrikaları ise, maliyetlerdeki artışa dikkat çekerek Türk Şeker'in 3 yıl boyunca baskı altında tuttuğu şeker fiyatı nedeniyle sanayicilerin çok tatlı karlar elde ettiğini belirterek maliyetler oranında fiyat artırdıklarını ve isteyen her sanayiciye şeker verdiklerini ifade ediyor.

Sorun ikili fiyat oluşumundan kaynaklanıyor

Şeker piyasasında yaşanan krizin temelinde "ikili fiyat" oluşumu var. 2021 Ekim ayına kadar şeker sektörünün lideri ve fiyat belirleyicisi Türk Şeker'di. Berat Albayrak'ın Hazine ve Maliye Bakanlığı döneminde gıda enfl asyonu artmasın diye 3 yıl boyunca şekere zam yapılmadı. Fiyat baskı altında tutuldu. Bu baskıdan zarar gören özel sektör ve kooperatif fabrikaları ilk kez Ekim 2021'de Türk Şeker'den bağımsız olarak şekere yüzde 25 zam yaptı. Kasım'da yüzde 15 daha zam yaptı. Böylece sektörde ikili bir fiyat oluştu. Türk Şeker'in ucuz, özel fabrikaların pahalı fiyatı. Herkes Türk Şeker'den şeker almak isteyince önce market rafl arında kriz yaşandı. Rafl ar boşaldı. Marketler satışı 1 paket ile sınırlandırdı. Bunu önlemek için Türk şeker Kasım ayında yüzde 25 zam yaptı.

Şekerde Fiyat ve maliyet tablosu

	2018	2019	2020	2021	2022
Şeker Pancarı TL/TON	235	300	336	420	900
Yurtiçi Şeker Fiyatı TL/KG*	3,07	3,57	3,57	3,93	4,91
İthal Şeker Maliyeti TL/KG	1,94	2,24	5,13	5,88	8,37

*Yurtiçi şeker satış fiyatları Türk Şeker'den alınmıştır.

Gelinen noktada bugün Türk Şeker'de 50 kiloluk şekerin fiyatı 265 liradan satılırken, özel sektör ve kooperatif fabrikaları aynı şekeri 450 liradan satıyor. Ürünlerinde şeker kullanan sanayici ve imalatçılar doğal olarak Türk Şeker'den şeker almak istiyor. Çünkü fiyatı çok daha uygun. Fakat Türk Şeker'in bu talebi karşılayacak kadar elinde ürün yok. Bu nedenle yakın zamanda Raf Garantili Fiyat satış sistemine geçerek, perakende sektörüne şeker satışı yaparken sanayicilere şeker satışını durdurdu. Özel sektörde şeker var, fakat pahalı diye sanayiciler almak istemiyor. Bu nedenle sanayici "şeker bulamıyoruz" diye şikâyet ederken, özel ve kooperatif fabrikaları "isteyen sanayiciye şeker temin ediyoruz, arzda sorun yok" diyor.

Sanayici, Türkşeker ve zamlardan şikayetçi

Ürünlerinde şeker kullanan sanayiciler Türk Şeker'in kendilerine şeker satmamasından ve fiyatların yüzde 70 artmasından şikâyetçi. Bu konuda Eskişehir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Güler ve Antalya Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Ali Bahar yaptıkları açıklamada özetle şu bilgilere yer verdi: "Türk Şeker imalatçı ve sanayicilere şeker satışını durdurduğu için marketlerden küçük paketlerde fahiş fiyatla şeker almak zorunda kalıyoruz. Türk Şeker bizi özel sektör fabrikalarına yönlendiriyor. Orada fiyatlar yüzde 70 pahalı. Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ'de şekerin kilosunu KDV dahil 5,30 lira iken, özelleştirilen fabrikalarda bir kilo şeker yaklaşık 9 lira. Konu sanayi olunca ihtiyaç duyulan şeker miktarı yüzlerce tona çıkıyor, dolayısıyla girdi maliyetlerinde de milyonlar ile ifade edilecek bir fiyat artışı yaşanıyor. Bu durum sanayiciden çok ülke ekonomisine zarar verecektir. Çünkü girdi maliyeti artan sanayici bunu kaçınılmaz olarak ürüne yansıtacaktır, dolayısıyla bu da ülkemize enfl asyon, vatandaşa da zam olarak geri dönecektir."

Kooperatif Fabrikaları: Şeker arzında sıkıntı yok

Kayseri Pancar Ekicileri Kooperatifi ve Kayseri Şeker Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akay, sorularımız üzerine şekerde yaşanan durumu şöyle özetledi: "Kasım ayında şekerle ilgili rafl arda sorun yaşanınca, Türk Şeker, marketlere raf satış garantili bir uygulamayla şeker satışına başladı. Yani sanayi sektörüne, aracı toptancılara şeker satmıyor. Sanayi kuruluşları kooperatif ve özel sektör fabrikalarına yöneldi. Şeker ihtiyaçlarını buradan karşılıyorlar. Bize gelip şeker almamış bir sanayi kuruluşu yok. Bugüne kadar gelen bütün talepleri karşıladık, yine görüşmelerimiz var. Önceki yıllara göre biz sanayi sektöründe kendi müşterilerimize diğer yıllara göre daha fazla şeker satışı yaptık. Dolayısıyla talep edenlerle ilgili herhangi bir sorun yok,

gelen talepleri karşılıyoruz. Ama sanayici talep etmiyorsa bizim sanayiciye sizin şekerinizi biz verelim diyecek halimiz de yok. Bu nedenle talep edenler açısından herhangi bir sıkıntı yok. Sezon sonuna kadar değerlendirebileceğimiz bir şeker var. Yani bir büyük sıkıntı olacağını zannetmiyorum. Sanayicilerin 'şeker bulamıyoruz, şeker alamıyoruz' deyimini haksız bir itham olarak değerlendiriyorum. Şeker talep eden, şeker isteyen herkese biz şekeri temin ediyoruz. Arz ile ilgili herhangi bir sıkıntı şu anda yok."

"Sanayici 3 yıl çok iyi para kazandı" iddiası

Şeker fiyatı konusunda 3 yıldır sektör üzerinde büyük bir baskı olduğunu, Türk Şeker'in fiyatını artırmaması nedeniyle şeker üreten hem kooperatif fabrikaları hem özel sektör için ciddi bir sıkıntı yarattığını vurgulayan Akay: "Bu baskı bizde çok ciddi zararlara yol açtı. Sektör baktı ki böyle olmayacak. Fabrikaları ayakta tutmak mümkün olmayacaktı. Bu nedenle sektör tamamen koptu. Daha doğrusu Türk Şeker, fiyat artırmayarak sektördeki liderliği bıraktı.

En azından maliyetine şeker satabilmek için özel sektör fabrikaları ve kooperatif fabrikaları 2021 Ekim ayında yüzde 25, Kasım ayında da yüzde 15 zam yaptı. Daha sonra rafl arda şeker bulamama sıkıntısı gündeme gelince, tabii fiyatlar 50 kiloluk torbada 450 TL'ye kadar çıktı. Bugün şikâyet eden sanayiciler, bu 3 yıllık süre zarfında, yani şeker kullanarak mamul üreten sanayiciler fiyatın artmamasından ciddi paralar kazandılar. Ama o yüksek kar devri bitti. Üç yıl zam olmayınca çok iyi para kazandılar. Şimdi sektör artık en azından maliyetine satış yapabilmek için bu zamları yapmak zorunda kaldı. Piyasada tabii ki ikili bir fiyat oluştuğu doğrudur. Sektör olarak bunu yaratan biz değiliz. Türk Şeker, işte 265 TL'den 50 kilogramını şeker paketleyip piyasaya kilosu 5 lira 30 kuruştan veriyor. Biz zamanında uyardık. Özellikle Ekim-Kasım döneminde eğer yüzde 52 oranında bir zam yapılsaydı bu sorun orada kalırdı ve çözülmüş olurdu. Türk Şeker zam yapmayarak sorunu büyüttü. Geldiğimiz noktada da gerçekten özellikle Türk şekerin sektördeki kota payı %36, ama perakendedeki payı %15 seviyesinde. Şekerin %85'ini sanayi kuruluşlarına, aracılara satarken bugün ben artık sanayiciye aracı kuruluşlara satmıyorum diyor. Piyasaya 50 kiloluk şekeri 265 liralık bir fiyata çıkıyor ama bu fiyattan sanayiciye, aracıya satmıyor. Sadece raf garantili olarak raftaki yani markete satışını yapıyor." dedi.

Pancar üretimi yüzde 20.7 düştü

Türkiye'de şekerpancarına dayalı bir şeker üretimi var. Toplamda 33 şeker fabrikası pancar işleyerek şeker üretiyor. Bu fabrikaların 15'i devlete, 12'si özel sektöre ve 6 tanesi ise kooperatifl ere ait. Türkiye'de yıllık ortalama 3 milyon ton civarında şeker üretiliyor. 2020 yılında 23 milyon 25 bin ton şekerpancarı üretilirken 2021'de bu üretim, Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre yüzde 20.7 oranında düşerek 18 milyon 250 bin tona geriledi. Üretimdeki bu düşüş özellikle Haziran-Temmuz ayında şeker arzında sorun yaratabilir ve fiyatlarının artması beklenebilir.

2021 yılında gübre fiyatındaki yüzde 400'ü bulan fiyat artışı, Yılbaşı gecesi (31 Aralık 2021) sulama elektriğine yapılan yüzde 92 oranındaki zam üreticiyi pancar üretiminden daha da uzaklaştırdı. Fabrikalara sözleşmeli olarak pancar üreten çiftçiler 2022'de ekim yapamayacaklarını bildirirken, şeker fabrikaları tarihinde ilk kez önce özel fabrikalar sonra Türk Şeker Ağustos ayında açıklayacakları pancar avans alım fiyatını Aralık-Ocak döneminde açıkladı.

Şeker pancarı avans fiyatı yüzde 100 artırıldı

Şeker fiyatının ve pancar fiyatının baskı altında tutulması nedeniyle çiftçinin gerçekten infial halinde olduğunu, gübre, tohum, sulama elektriği gibi birçok girdide maliyetlerin çok ciddi artığını anlatan Hüseyin Akay sözlerini şöyle sürdürdü: "Maliyetler de ciddi artışlar olunca biz Kayseri Şeker olarak tarihinde ilk defa Aralık'ta avans fiyat açıkladık ve ton başına 420 lira olan avans fiyatı 720 liraya çıkardığımızı duyurduk. Bizden sonra Türk Şeker için işte Sayın Cumhurbaşkanı geçen hafta ton başına 800 liralık bir avans fiyat açıkladı. Bu da tarihinde ilktir. Yani normalde şeker pancarı avans fiyatı Ağustos ayında açıklanır. İlk kez Ocak'ta açıklandı. Pancar çiftçisi normal olarak gerçekten ekim yapamayacaktı. Bu en azından çiftçi için bir umut oldu. Tabii ki bu taban fiyattır. Yani en alt seviyedeki fiyattır ve yine açıklamada da belirtildiği gibi bu gözden geçirilebilir bir fiyattır. Pancar ekimi için tehlike tamamen geçmedi. Biz sözleşmeli üretim yaptığımız çiftçilerle taahhütname imzalatırken hala endişeli olduklarını görüyoruz. Biz bununla kurtaramayız diyen çiftçilerimiz var. Ben bu fiyatın 900 lira olacağını düşünüyorum, 1000 liraya kadar da çıkabilir. Çünkü maliyet artışları böyle devam ederse, yani mazot fiyatı, gübre fiyatı, elektrik fiyat ve sulama maliyeti hepsi bunlar artarsa bu fiyatın da artacağını düşünüyorum.

Bakan Pakdemirli: Şekerde sıkıntı yok, sanayiciler için çalışma yapıyoruz

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, şekerde herhangi bir arz problemi olmadığını, Raf Fiyat Garanti (RFG) Sistemi ile vatandaşın uygun fiyatlara şekere ulaşabildiğini, bakkalların ise bu sistem ile yerel ve ulusal zincir marketlere karşı korunduğunu dile getirdi. Yeni sezona kadar raftaki talebi karşılayacak şekerin olduğunu belirten Pakdemirli'nin konuya ilişkin sözleri şöyle: "Türk Şeker, vatandaşımızın şekeri raftan daha uygun bir fiyat ile alabilmesi için, elindeki şeker stokunun önemli bir kısmını RFG Sistemine ayırdı. Tüm ulusal zincir marketler ve yereldeki birçok market sisteme dahil oldu. Aralık ayı itibari ile bu sistem sayesinde vatandaşımız ulusal ve yerel marketlerden uygun fiyatlara şeker temin etmeye başladı. Türk Şeker, geçen yıla kıyasla, yüzde 60'ı sanayiciye olmak üzere piyasaya yaklaşık 100 bin ton daha fazla şeker verdi. Kendi markasıyla piyasaya şeker arz eden zincir marketlere üretim yapan küçük işletmelere ise şeker vermeye devam ediyor. Sanayicilerimiz için farklı bir fiyat ile şeker arzı konusunda da çalışmalarımız devam etmekte olup, netleştiğinde kamuoyu ile paylaşılacaktır."

RFG (Raf Fiyat Garanti) Sistemi nedir?

Türk Şeker, ulusal ve yerel zincir marketlere şekeri vermeden önce bir raf fiyat taahhüdü alıyor, ardından şekeri veriyor. Daha sonra da ay sonu satış stok mutabakatı ve saha kontrolleri yaparak, ilgili marketlerin denetimi yapılıyor. Ayrıca çalışılan marketlerin her türlü bilgisi ve mutabakat raporları, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile paylaşılarak, tutulan raporların kontrolü yapılıyor.

PPK toplantıları artık yapılmayacak mı?

Alaattin AKTAŞ
25 Ocak 2022 Salı

Merkez Bankası'nın web sayfasında Para Politikası Kurulu ile ilgili bölüm... Acaba Kurulun ne gibi görevleri varmış... Görev sıralamasında ilk madde şöyle:

"Fiyat istikrarını sağlamak amacıyla para politikası ilke ve stratejilerinin belirlenmesi..."

Yani, hani her ay toplanılıp faizle ilgili karar alınıyor ya, o fonksiyonun yerine getirilmesi.

Merkez Bankası bu fonksiyonun gereğini yapabiliyor muydu, en azından ne zamandan beri yapamaz hale gelmişti, tabii ki tartışılır.

Aslında bu konuda kesin bir tarih vermek pek doğru olmaz. Ancak Para Politikası Kurulu'nun "**Laf dinlemiyor adam**" sürecinden sonra bir dönem "**laf dinleyen adamlar**" ile fonksiyonsuz kaldığı söylenebilir.

Ama sonra bakıldı olmuyor; henüz şapkadan tavşan çıkarmayı da keşfetmemiştik ve oyunu kuralına göre oynama aşamasındaydık, 2020'nin kasım ayında yine faiz artırarak normale döndük. Ama adeta rahatlık battı, geçen yıl martta yine bir değişiklik, eylüle kadar yatay bir gidiş ve eylülde başladık faiz indirmeye...

İster "**Bindiğimiz dalı kestik**" deyin, ister "**Kendi ayağımıza kurşun sıktık**"... Tuttuk eylülden itibaren faizi indirmeye başladık.

Peki hani faizi indirmek iyiydi, güzeldi, hoştu, ülke yararınaydı, ocakta niye devam etmedik?

Yeni bir dönem

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplanıyor ve kendi inisiyatifinde olmasa da bir faiz kararı veriyor. Her ne kadar şu an piyasadaki hiçbir faizin Merkez Bankası'nın adı

politika faizi olan faiziyle bir ilişkisi kalmamışsa da... Hiç olmazsa böyle bir faiz var ve bu faizin adı da politika faizi.

Bütün bunlar geride kaldı artık. Şimdi önümüzde yepyeni bir dönem uzanıyor.

Bombalar hafta sonu patladı! Hazine ve Maliye Bakanımız çıktı, "**Merkez Bankası ve politika faizini önemsizleştirdik**" deyiverdi!

Evet, artık "**Merkez Bankası ve politika faizinin önemini yitirmesini sağlamakla**" övünüyoruz.

Devam etti Maliye Bakanı Nureddin Nebati:

"Merkez Bankası bağımsızlığı diyeceksiniz, yok öyle bir şey. Siyasetçi olarak biz sorumluyuz. Faiz artmayacak artık, bunu unutun."

On günde ne değişti?

Maliye Bakanı Nebati hafta sonunda ekonomistlerle yaptığı toplantıda aktardığımız görüşleri dile getirdi. Merkez Bankası'nı adeta yok sayan, itibarsızlaştıran bir yaklaşım bu. Hatta bu duruma indirgenmiş bir Merkez Bankası'nı tutup dünyalar kadar masraf ederek İstanbul'a taşımaya da gerek yok artık. Giderek küçülecek ve hükümetin bazı direktiflerini yerine getirecek bir Merkez Bankası isteniyorsa, ki öyle, böylesine radikal bir yer değiştirmenin hiç anlamı kalmadı. Ayrıca Merkez Bankası'nın hiçbir koşulda taşınması gerekmiyor ya, o da ayrı.

Maliye Bakanı tuttu hafta sonunda bunları söyledi...

Peki aynı Maliye Bakanı Merkez Bankası ile ilgili olarak faiz oranını kastederek on gün kadar önce ne demişti:

"Merkez Bankası'nın ne karar alacağını bilmiyorum. Benim görüşüm ocak, şubat ve mart ayını şöyle bir görmemiz lazım."

Maliye Bakanı'nın görüş belirtmesi bile doğru değildi de yine de faiz kararını Merkez Bankası'nın vereceğini ima eden bir "**incelik**" vardı bu açıklamada.

Ya şimdi?

"**Merkez Bankası mı, onlar da kim oluyor; siyasetçi biziz, kararı biz veririz, onlar uygular"** anlamına gelen sözler...

17 Şubat ve 17 Mart'ta ne olacağı şimdiden belli
Merkez Bankası her ne kadar yılbaşında tüm yıla ilişkin Para Politikası Kurulu toplantı günlerini ilan ediyorsa da artık bunun hiçbir önemi kalmadı.

Merkez Bankası programına bağlı kalır ve örneğin 17 Şubat'ta Para Politikası Kurulu toplantısını yaparsa ne karar alacak, belli.

Yine aynı şekilde 17 Mart'taki toplantı yapılırsa alınacak karar da belli.

Maliye Bakanı şimdiden bu aylarda faizin sabit tutulacağını söylemedi mi, söyledi.

Sonraki aylar içinde artış olmayacağını dile getirmedi mi, getirdi.

Yani artık artış yok, olsa olsa faiz sabit tutulur ya da bir süre sonra yeniden indirim başlar.

Şu durumda Para Politikası Kurulu toplantılarını yapmaya gerek var mı?

Perşembe gününün sorusu
Merkez Bankası 27 Ocak Perşembe günü yılın ilk enflasyon raporunu açıklayacak.

Bu raporla Maliye Bakanlığı'nın bu yılın enflasyonunu hangi düzeyde tahmin ettiğini öğrenmiş olacağız. Hayır hayır, yanlış yazmadık, Merkez Bankası'nın tahminini değil, Maliye'nin tahminini öğreneceğiz.

Ne yani enflasyon tahmini Merkez Bankası'na ait olacak değil ya!

Bu arada perşembe günkü toplantıda bulunabilseydim Başkana bir tek soru sorardım:

"**Maliye Bakanı,** 'Merkez Bankası ve politika faizini önemsizleştirdik**' dedi, bu sizi rahatsız etti mi?"**

Telif hakkımdan vazgeçtim, indirin şu faizi yüzde 1'e!
Hani büyük sanatçı Levent Kırca'nın "**Tam yerine denk geldi manzara koyduk**" demesi gibi benim de zaman zaman "**Yine faiz indirimi gündemde**" diyerek tekrarladığım bir senaryo vardı. "**Faiz yüzde 1'e indirilseydi"** başlığıyla kim bilir kaç kez yer verdim bu senaryoya.

Baktım adım adım benim senaryomu gerçekleştirmeye doğru gidiliyor, bir ara "**Senaryo bana ait, telif hakkımı isterim"** diye yazdım.

Artık vazgeçtim, telif hakkı da istemiyorum. Madem faiz bu kadar kötü, madem faiz bütün kötülüklerin anası, ortada bırakmayın şu konuyu, hadi yüzde 1'e indirin, olsun bitsin!

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu formül arayışında

25 Ocak 2022

Muhalefet liderleri, muhalefette ittifak için temaslara başladılar dersem yanlış olmaz.

Biliyorsunuz muhalefetin bir Millet İttifakı var. CHP, İYİ Parti, Saadet Partisi ve DP'den oluşuyor. DEVA ve Gelecek Partisi'nin katılımı ile bu ittifakın genişlemesi gündemde. **Davutoğlu**'nun çok sevdiği tanımla muhalefette istikşafi görüşmeler başlamış durumda.

Ama işler planlandığı gibi ilerlemiyor. Şimdi gündemde ittifakın yeniden kurulması ve paylaşım konusu var. Ne kazanıldı ki onun paylaşımı olsun diyeceksiniz. Zaten sorun orada düğümleniyor.

Geçen hafta **Kılıçdaroğlu, Akşener** ve **Davutoğlu** birlikte yemek yediler. Dün de **Kılıçdaroğlu, Ali Babacan**'ı ziyaret etti.

DAVUTOĞLU'NUN ÖNERİSİ

Davutoğlu, Millet İttifakı'nın dağınık hareket ettiğini, cumhurbaşkanı adaylığı konusuna kilitlendiğini ve **'Erdoğan**'ı devirelim gerisi kolay' düşüncesiyle hareket ettiği için topluma güven verecek çözüm önerileri geliştiremediğini savunuyor. Gelecek, DEVA ve Saadet Partisi'nin, CHP'ye eklemlendiler eleştirilerine maruz kalmaması için oy oranına bakılmadan Millet İttifakı'nın bir vizyon ve ilkeler etrafında yeniden kurulmasını istiyor.

Üçlü görüşmede **Davutoğlu'**nun iki net önerisi olduğu söyleniyor.

1- İttifakı eşit partiler olarak yeniden kuralım.

2- Meclis'te temsil edilebilmemiz için bir formül geliştirilsin.

KILIÇDAROĞLU'NUN POZİSYONU

Üçlü görüşmede **Kılıçdaroğlu'**nun da karşı öneride bulunduğu söyleniyor. CHP Lideri, ittifakın eşitler arasında kurulması düşüncesine ters bakmıyor. Zaten bir grup konuşmasında bunu dile getirmişti. Ancak yüzde 1 civarında oyu olan partilerin grup kuracak bir şekilde Meclis'e girmeleri konusunda sıkıntı var.

CHP'DE SORUN YARATTI

Geçen seçimde Saadet Partisi milletvekilleri, CHP listelerinden seçime girdi. Zaten seçilecek yerlerde iki kişi vardı, onlar parlamentoya girdi. Ama bu kez durum farklı.

Kılıçdaroğlu, Davutoğlu'nun önerisinde olduğu gibi Gelecek, DEVA ve Saadet Partisi'nden 20'şer kişiyi milletvekili seçilecek yerlerden CHP listelerine alırsa ne olacak? Dün görüştüğüm bir CHP'li, **"O zaman CHP'ye kaç milletvekili kalacak?"** diye soruyordu. CHP'dekiler de milletvekili olmak için siyaset yapıyor. Bu seçimlerde kazanma umutları daha yüksek. Eğer 60 milletvekili merkez sağ ve milli görüş kökenli partilere verilirse CHP'liler listelerde nerede yer alacaklar? Siyasette kimse kimsenin gözünün yaşına bakmaz.

Bu tabloyu en iyi **Kılıçdaroğlu** biliyor. O nedenle farklı bir model oluşturmanın peşinde. Bakalım ne yapacak.

Eğer **Kılıçdaroğlu,** cumhurbaşkanı adaylığını planlıyorsa işi daha da zor.

Çünkü cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yüzde 1'lik partilerin oylarına ihtiyacı olacak. Gelecek, DEVA, Saadet olmasa da olur diyecek durumda değil.

Ama 20'şer milletvekili verdiği takdirde, bu kez partisine kabul ettirmesi mümkün değil.

AKŞENER'E HAKSIZLIK DEĞİL Mİ

Bu süreçte en rahat pozisyonda olan muhalefet lideri kim derseniz tereddütsüz **Meral Akşener** derim.

Son gelişmelerle ilgili olarak İYİ Parti cephesinden yapılan analizi paylaşmak istiyorum.

Akşener, Millet İttifakı'nın hem içinde hem de diğer partileri ikna etmek gibi bir yükümlülüğü yok. Çünkü başbakanlığa talip olduğunu ilan etti. Cumhurbaşkanlığı denkleminin dışına çıktı. Bu sözü parantez içinde söylüyorum. Yarın şartlar neyi getirir bilinmez. Diğer partileri ikna etmek **Kılıçdaroğlu'**nun görevi. Çünkü cumhurbaşkanı adayı olursa onların desteğine ihtiyacı var.

Akşener, Millet İttifakı'nın bozulmaması ve yeni partilerin eklenmesi için sadece yapıcı bir rol oynuyor.

Ama **Davutoğlu** ne yapacak, **Temel Karamollaoğlu** ittifaka girecek mi, **Ali Babacan'**ın şartı var mı gibi kaygıları taşımıyor.

İTTİFAKTA DAVUTOĞLU VE BABACAN İKİLEMİ

Ali Babacan ve Ahmet Davutoğlu, AK Parti'den istifa edip partilerini kurunca en büyük alkışı CHP'den almışlardı. Öyle ki Kılıçdaroğlu bir dönemler hakaret ettiği **Davutoğlu**'nu yere göğe sığdıramamış, Ali Babacan'ı demokrasinin yıldızı ilan etmişti. AB büyükelçileriyle buluşmasında dahi muhalefetin ekonomi programını Babacan'ın hazırladığını söyleyecek derecede yatırım yaptı.

AKŞENER'İN YAKLAŞIMI

Meral Akşener ise, **"Tek eksiğimiz muhafazakâr dindarlara ulaşmakta yaşanıyor. Çünkü Erdoğan aramıza kalın bir duvar koydu. Babacan ve Davutoğlu'nun partisi bu açıdan muhafazakâr-dindar seçmene çabuk ulaşmayı kolaylaştıracak yapılar olacak, çünkü onlarla arasına bizim gibi duvar öremez"** demişti.

EKONOMİSTLER RAHATSIZ

Kılıçdaroğlu'nun Ali Babacan'ı ön plana çıkarması iki açıdan rahatsızlığa neden oldu.

1-Kılıçdaroğlu'nun bu sözleri Millet İttifakı iktidar olursa ekonomi yönetiminin Ali Babacan'da olacağı şeklinde anlaşıldı. CHP ve İYİ Parti'deki ekonomi yönetimleri bu durumdan rahatsız oldu.

2- CHP'nin ekonomi yönetimi tüm eleştirilerini AK Parti döneminin ekonomi politikaları üzerine kurdu. Bu durumda ekonomi yönetimi, "İktidar olursanız **Ali Babacan**'ın ekonomi politikalarını sürdürecekseniz, bizi niye aldatıyorsunuz" sorusuyla karşı karşıya kaldı. Yerinde bir soru değil mi?

EN İDDİALI KONULARI

Bu arada **Kılıçdaroğlu** ile görüşmeden sonra Ali Babacan'ın parlamenter sisteme ilişkin açıklamasının üzerinde durmak istiyorum. **Babacan**,28 Ocak 2021 tarihinde Kılıçdaroğlu ile yaptıkları görüşmeye atıf yaptıktan sonra, parlamenter sistem ilişkin ikili bir işbirliğini ilan ettiklerini,bu çalışmanın büyüdüğünü o gün attıkları temeller üzerinden bugün 6 partinin ortak mutabakatıyla belli bir noktaya geldiğini ifade etti.

Millet İttifakının en iddialı olduğu konu Parlamenter sisteme dönüş.2023 seçimlerinde en büyük kozları bu olacak. Ancak **Ali Babacan** ve Kemal Kılıçdaroğlu, Parlamenter sisteme dönüş konusunda Meral **Akşener**'e haksızlık etmiyorlar mı? Yiğidi öldür hakkını yeme. Parlamenter sistemle ilgili ilk çıkışı **Meral Akşener** yaptı. Akşener, Başkanlık Sistemiyle ilgili referandum sırasında Türkiye'yi gezerek hayır kampanyası

yürüttü. **Akşener** Cumhurbaşkanı adayı olduğu 24 Haziran 2018 seçimlerinde ise kazanırsa hedefinin güçlendirilmiş parlamenter sisteme dönüşü sağlamak olduğunu söyledi. Parlamenter sisteme dönüş o dönemler **Kılıçdaroğlu**'nun gündeminde birinci öncelikli konu değildi. Sonradan ortayla çıktı ki, o sırada **Ali Babacan**, Meclis'te başkanlık sistemine geçilmesi yönünde evet oyu verirken, el altından hayır kampanyasını destekliyormuş.

PARLAMENTER SİSTEMİN PATENTİ

Şimdi kalkıp parlamenter sisteminin patentini almaya çalışmak, hiç şık olmadı. Bu parlamenter sisteme dönüş için çalışma yapan diğer partilere saygısızlık olduğu gibi **Meral Akşener**'e de yapılmış bir haksızlık olur. Bu tür fırsatçı yaklaşım tarzı **İYİ Parti**'de rahatsızlığa neden olabilir. Benden uyarması.

DEMOKRASİNİN YOLU DİYARBAKIR'DAN GEÇER

Kılıçdaroğlu ilginç bir insan. Meclis'te HDP ile birlikte Irak ve Suriye tezkeresine hayır oyu verdikten sonra milliyetçiliği ile bilinen Yozgat'ta Kandil'i yerle bir etme sözü verdi.

CHP lideri **Babacan**'la görüşmesinden sonra ise Perşembe günü yapacağı ziyareti öncesinde Diyarbakır'a bir mesaj gönderdi. "Bu ülkede demokrasi olacaksa Diyarbakır'dan geçer" dedi. Geçmişte de **Mesut Yılmaz**, "AB'nin yolu Diyarbakır'dan geçer" demişti. Ama 90'lı yıllarda AB'nin yolu değil, faili meçhullerin yolu Diyarbakır'dan geçti. O yıllarda Nevruz olaylarını Diyarbakır'da izleyen bir gazeteci olarak bölgenin 90'lı yılların cehennemini yaşadığına tanıklık ettim. Artık o günlerin geride kaldığına inanıyorum. Demokrasinin yolu neden sadece Diyarbakır'dan geçsin? Türkiye artık 90'lı yılların Türkiye'si değil. Trabzon'dan da Yozgat'tan da İzmir'den de geçsin. Diyarbakır Kürt sorunu açısından sembol şehirlerimizden biri. Kılıçdaroğlu'da oraya oynuyor.

HDP'YE Mİ GÖZ KIRPIYOR

Ama bunu söylerken, Millet İttifakında ortağı olan milliyetçi kökenden gelen İYİ Parti'yi hesaba katıyor mu? Bu sözüyle HDP'lilerin gönlünü kazanmayı amaçladığı belli. Ama yoksa İYİ Parti'yi gözden mi çıkarıyor? Yoksa **Kılıçdaroğlu**'nun hedefi HDP ile ittifak kurmakta mı? Ali Babacan'ı da yanlarına alarak...

Esfender KORKMAZ

Toplum olarak ağır bir stres yaşıyoruz

25 Ocak 2022 Salı

AKP iktidarının kullandığı siyasi dil, laik-demokratik kesimden siyasal İslam kesimine yaptığı gelir ve servet transferi, devlet imkânlarını partizanlara dağıtması, toplumda kamplaşma yarattı. Halkın yüzde 70'inin morali bozuk. Herkese her zaman gelir ve servet transfer etmek imkânı olmadığı için, zamanla AKP içinde muhalefet de arttı. FETÖ gibi devleti ele geçirmek isteyenler çıktı. Devletin parti devleti olmasından sonra medyada sık sık birçok bakanlığın farklı tarikat taassubu altında olduğu yazılıyor.

AKP, ülke geleceğini kendi geleceği ile sınırlı görmeye başladı. Ülkede beka sorunu yarattı. 2019 İBB seçimlerinde, "*bu seçimler sadece belediye değil, aynı zamanda beka seçimleridir."* denildi. 21 Ocak 2022 Twitter'da "*Müslümanlar olarak beka mücadelesi verdiğimiz ağır bir imtihandan geçiyoruz.*" ifadeleri kullanıldı.
Halk, **Cumhuriyet tarihinde ilk defa ülke geleceğini bir partinin varlığı ile eş tutan bir iktidar** gördü. Bu aynı zamanda AKP'nin demokrasiyi askıya alır mı sorusunu yarattı ve halkın morali bozuldu.

AKP muhalefet için şer cephesi diyor. Biz ve onlar kutuplaşması yaratıyor. Vesayeti önlüyorum diye daha ağır bir parti vesayetine yol açıyor.

Bugün 3 milyon insanın kaçtığı ekonomik buhran, ilaç ve gıda kıtlığı yaşayan, sokaklarında insanların öldürüldüğü Venezuela'da da Chavez ve arkasından Maduro, kendilerini vatansever muhalifleri ise vatan haini olarak ilan etmişlerdi. Şimdi maliyetini bir nesil ödüyor.

AKP bu dilini düzeltmeli ve topluma demokrasi güvencesi vermelidir. Zaten AKP'nin bugünkü ayırımcı anlayışı hayatın normal akışına aykırıdır. Sürdürülemez.

Türkiye geçmişinde de benzer ayırımcılığı yaşadı, gördü.

1957 seçimlerinde Demokrat Parti'nin aldığı toplam oy oranı yüzde 48,6, muhalefetin aldığı oy oranı ise yüzde 51,4 oldu. Ama il bazında çoğunluk seçim sistemi nedeniyle DP yine de Meclis'te çoğunluğu sağladı.

Ne var ki, DP oy kaybetmesi partiyi telaşa soktu. Başbakan Menderes muhalefeti melun ve meşum gaye peşinde olmakla suçladı. Vatandaşlardan kin ve husumet cephesine karşı bir Vatan Cephesi kurmalarını istedi. Devletin resmî radyosundan her gün Vatan Cephesi'ne katılanları anons etti.

Maalesef bu süreçte Türkiye, 1959 krizini yaşadı, dış borçlarını ödeyemedi ve moratoryuma gitti. Darbe olmasaydı da zaten DP kaybetmişti.

Yine 1974'de de, AP-MSP-MHP-CGP Milliyetçi Cephe oluşturdu ve Meclis'te üç milletvekili olan MHP iki bakan çıkardı.

Sağ-sol çatışması arttı. Bülent Ecevit'e suikast düzenlendi. 1 Mayıs 1977 katliamı yaşandı. 1977 seçimlerinde Ecevit'in genel başkan olduğu CHP yüzde 41 oy aldı. Milliyetçi Cephe dağıldı.

AKP, din popülizmi ile bugünlere geldi. Ama dünyada ve Türkiye'de kabul görmeyen bir iktidar haline geldi.

ISPI (Uluslararası Siyasi Araştırmalar Enstitüsü) ile Ipsos Araştırma Şirketi tarafından yapılan İtalyanların dış politikaya bakışını inceleyen bir anket yapıldı. Bu ankete göre sorulan "**Hangi ülke dünya için en büyük tehdit?"**dir sorusuna İtalyanların yüzde 27'si Çin, yüzde 15'i İran, yüzde 14'ü Türkiye yanıtını verdi. İtalyanlar, Kuzey Kore'yi bile bizden daha düşük tehdit olarak görüyor.

ISPI Direktörü Paolo Magri, Türkiye'nin tehdit algısı yaratmasına gerekçe olarak "*Doğu Akdeniz konusunda Yunanistan ve Fransa ile yaşanan çatışma; göçmenlerle ilgili tehditler; Suriye, Libya ve Dağlık Karabağ'daki müdahalelerini*" saydı.

Toplum Doğu Akdeniz politikasına destek veriyor. Ancak başta göçmen sorunu ve Suriye sorunu hepimizi rahatsız ediyor.

İçinde bulunduğumuz TL krizi ve istikrar sorunu da toplumsal stresin tuzu biberi oldu.

Bu durumda bazı tespitler yapmak gerekir;

1. AKP içinde de bu durumun sürdürülemeyeceğini görenler ayrılıyor, ayrı parti kuruyor.

2. Toplum olarak bilinçli olmalıyız. Demokratik geleceği için belki de Türkiye'nin bu badireyi yaşaması gerekiyordu. Dünyada demokrasi için her ülke bedel ödedi. Türkiye'de **Atatürk** demokrasiye giden yolu, laik devleti ve devrimleri halkın kucağına

bıraktı. Bu nedenle Kurtuluş Savaşını aynı zamanda Batılı modern bir Türkiye yaratmak olarak algılamak gerekir.

3. Son olarak, moralimizi sağlam tutmalıyız. Gençler yurt dışı arayışından vazgeçmelidir. Ülkeye sahip çıkmak hepimizin görevidir. Türkiye'nin genç-dinamik nüfusu ve stratejik konumu önemli bir avantajıdır. Ekonomik imkânları da yetkin ellerde olursa bu eşikten çok hızlı kurtulacaktır.

İbrahim Kahveci

Yap-işlet-sakın devretme

Kamu-Özel İşbirliği -KÖİ çerçevesinde karayolu yapımları Yap-İşlet-Devret -YİD sistemi ile gerçekleştirildi.

İhaleyi alan firma otoyolu ve/veya köprüyü yapıyor ve bir süre işletip, geri devlete devrediyor.

Burada -YAP- kısmı, yani yapmak ya da yapım kısmı da ihalelerde yer alıyor. Bunun amacı yapımcı firmanın hızla inşaat süresini bitirip para kazanacağı -İŞLETME süresine geçmesidir.

Mesela Kuzey Marmara Otoyolu içerisinde YSS Köprüsünün de dahil olduğu Paşayeri-Odayeri Kesimi için bilgileri ihaleyi alan IC İÇTAŞ -ICA firmasının sitesinden aktarıyorum:

"*Yap, işlet, devret' modeli ile gerçekleştirilecek projenin işletmesi, yatırım süresi dahil olmak üzere, 10 yıl 2 ay 20 günlük süre ile ICA tarafından üstlenilecek."*

Dikkat ediyorsanız firmanın kendisi dahi YAPIM-İŞLETİM süresinin 10 yıl 2 ay 20 gün olduğunu söylüyor.

Zaten 3 Temmuz 2017'de Deniz Zeyrek ile "İşte Köprü Gerçekleri" başlığında söyleşi yapan dönemin Ulaştırma Bakanı Ahmet Arslan YSS Köprüsü için;

İddia edilen 10 yıl 3 ay işletim süresinin gerçek olmadığını, garanti kapsamındaki işletim süresinin 7 yıl 9 ay olduğunu söylüyor.

Ağustos 2013'de başlanan ve ağustos 2016'da hizmete giren köprüde yapım süresi yaklaşık 3 yıl sürmüştü. O nedenle ihalede 10 yıl 3 aylık kısmın ilk 3 yılı yapıma gitmiş, kalan 7 yıl işletme süresi olarak şirkete para kazandıracaktı.

Bakın köprünün açıklanan fiyata göre çok daha düşük maliyetle yapılabileceğini veya yapıldığını söylemiyorum bile. Şimdiye kadar olanı defalarca yazdım. Tek bir tane açıklama ve/veya yalanlama gelmedi bile.

Hatta 2013 yılında dönemin Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'ın bile 10 yıl 2 ay 20 gün yapım dahil ihale edildiğini söylediğini de defalarca yazdım.

Fakat durum değişti

Geçen yıl defalarca ağızdan kaçan bir cümleyi sürekli sormuştum: YSS Köprüsünün işletme süresi mi uzatılmıştı?

Çünkü geçen yıl bazı -yakın ve özel yazarlar YSS Köprüsü'nün devrine 6 yıl daha var diye yazmışlardı. Bu muhtemelen Bakanlıktan bildirilmiş ama Türk Halkı'na açıklanmamış ek kıyak bilgisiydi.

Nihayet bilgiyi net ve açık şekilde AK Parti'de milletvekilliği de yapmış olan Prof. Dr. Mustafa Ilıcalı sosyal medya hesabından paylaştı.

"Bakanlıktan verilen bilgiye göre..." diyerek A Haber'de açıkladığı bilgiyi düzelttiğini söylüyor.

"Köprünün işletme süresi 10 yıl, bunda bir güncelleme yok. Ama başlangıç yılı temel atma tarihi 2013 yılını baz almışım ama bilindiği gibi köprünün açılış tarihi 2016 yılı. Buna göre güncelleme yaptığımızda köprü 2027 yılında devlete geçmiş olacak" diyor.

Bakın burada küçük hesaplara hiç takılmayın. Mesela köprünün açılış tarihi 2016 + 10 yıl işletme =2026 yapmayıp hocamız 2027 diyor. Demek ki arada ay hesabı bile yapılmıyor.

Oysa köprü ihale edilirken Binali Yıldırım nerede ise saat hesabı bile vermişti. Tabii o ihale aşamasındaymış.

Bu ihaleler YAPIM süresi dahil şekilde yapılıyor ve ihaleyi alan firmanın sitesinde bile bu şekilde açıklama yapılmış....

Oysa nasıl oluyorsa birden yeni işletme süresi verilmiş.

Hem de ihale bitmiş, köprü yapılmış-bitmiş ve daha şimdi.

Acaba Çinliler bu köprüyü alacaktı, o iş için mi? Ne dersiniz.

Bu köprünün altından daha çok sular akacak...

Ve NOT: Hiçbir muhalefet partisi bu işleri hafife almasın. Bu işlemler bu ülkede evlatlarımızın geleceğini satan işlerdir.

Bu konuya devam edeceğiz.

25 Ocak 2022, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Fatma Girik’in ardından

Bazı figürler, toplulukları dünden bugüne taşır.

Son olarak kaybettiğimiz **Fatma Girik** de bu figürlerden biriydi.

Film artistliği yanında Şişli Belediye Başkanlığı da vardı. Ayrıca çok vefalı bir arkadaştı.

Onu en son Bodrum'da erkek arkadaşının hasta yatağı başında aralıksız beklerken görmüştüm.

AİLEMİZİN FERDİYDİ

Bu tür isimleri belleğimize fark etmeden kazırız. Örneğin, **Ayhan Işık'**ın yaşı yoktur. Yaşamıştır ve sonsuza gitmiştir.

Bunun gibi büyük yıldızlar, **Münir Özkul** gibi isimler aslında evrensel milliyete sahiptir.

Charlie Chaplin, İngiliz de olabilir, Türk de olabilir. Hiçbir şey değişmez.

Bu tür kişilikleri sinema sayesinde zamanımıza egemen kıldık.

Bu nedenle **Fatma Girik'**in kaybı hepimizin yüreğine oturdu. Çünkü o artık ailenin bir ferdiydi.

Unutmayalım ki ülke yönetimine halkın desteğiyle gelen isimler de büyük yıldızlardır. Bugün **Süleyman Demirel'**i, **Turgut Özal'**ı, **Adnan Menderes'**i, **Bülent Ecevit'**i sanki başka dünyaların insanı gibi görmeyiz ki.

Onlar doğrudan doğruya bizlerdir.

KIYMETLERİNİ BİLELİM

Şimdi önümüzde Cumhurbaşkanı **Erdoğan** gibi çok somut bir örnek daha var.

25.01.2022

Çeşitli saldırılara uğrayan, hakaretlere konu edilen ama iş o noktaya geldiği zaman kendinden vazgeçilemeyecek bir kişidir **Tayyip Erdoğan.**

Ailesi itibarıyla Karadenizli olabilir, ama biliriz ki **Erdoğan** aynı zamanda hem Egelidir, hem Akdenizlidir, hem Güneydoğuludur, hem de Marmaralıdır.

Sanırım bu yüzden **Erdoğan'**a ayıp sözlerle hitap eden bir kadın büyük tepki topladı. **Fatma Girik'**i kaybettiğimiz gün, topluma mal olmuş bir örnek insanı da kaybettik. Ve **Fatma Girik'**i düşünürken **Tayyip Erdoğan'**ı onunla mukayese edip değer ölçülerimizi yeniden ayarlamak durumunda kaldık.

Sonuçta elimizdeki insanların kıymetini bilelim.

Bunlar gökten kar gibi yağmıyor.